

PATVIRTINTA
Elektrėnų savivaldybės viešosios
bibliotekos direktoriaus
2024 m. kovo 1 d. sprendimu Nr. V-18

**ELEKTRĖNŲ SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2023 METŲ METINĖS VEIKLOS ATASKAITA**

Elektrėnai
2024

TURINYS

Ataskaitoje naudojamos santrumpos	3
I. ESVB VEIKLOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI 2023 metais.....	4
1. Elektrėnų savivaldybės 2023–2025 m. strateginio veiklos plano uždavinio vertinimo kriterijų (produkto kriterijų) įgyvendinimo 2023 m. apžvalga:.....	4
2. Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos 2021–2023 m. strateginiame veiklos plane numatytų tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų įgyvendinimo 2023 m. apžvalga:.....	4
3. ESVB 2021–2023 m. strateginiame veiklos plane numatytų tikslų ir uždavinių įgyvendinimas.....	5
II. BIBLIOTEKŲ TINKLAS IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS	10
4. Bibliotekų tinklas, gyventojų sutelkimas	10
5. Atviros lankytojams valandos	10
6. Nestacionarinis aptarnavimas	10
7. Knygnešystė	11
8. Senyvo amžiaus ir gyventojų su negalia aptarnavimo organizavimas	11
III. BENDROJI BIBLIOTEKOS FIZINIŲ VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA	12
9. Gyventojų sutelkimas bibliotekose.....	12
10. Skaitytojų naudojimosi pagrindinėmis bibliotekos paslaugomis analizė	12
IV. KULTŪRINĖS EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS	15
11. Veiksniai, lėmę kultūrinės edukacinės veiklos turinį	15
12. Bendroji renginių charakteristika.....	15
13. Parodos, parodų pristatymai	16
14. Žodiniai ir kompleksiniai renginiai.....	17
15. Kompiuterinio raštingumo mokymai.....	18
V. ELEKTRONINIO TURINIO KŪRIMAS, INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA.....	19
16. Interneto svetainės kūrimas ir virtualūs apsilankymai.....	19
17. Elektroninio katalogo pildymas	19
18. Naudojimasis leidinių užsakymo, rezervavimo ir gražinimo termino paslaugomis	19
19. Duomenų bazių naudojimas.....	19
20. Informacinių užklausų tenkinimas naudojant paslaugą „Klausk bibliotekininko“, socialinius tinklus, gyvas užklausas ir kitus užklausų vykdymo būdus	19
21. Kompiuteriai, dauginimo priemonės ir naudojimasis interneto paslaugomis.....	20
22. Socialinių tinklų panaudojimas.....	21
VI. PROJEKTŲ RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS SIEKiant TOBULINTI PASLAUGAS ..	22
23. Projektai	22
24. Dalyvavimas įvairiose kitų institucijų programose, projektuose, akcijose.....	23
VII. ATSTOVAVIMAS IR PARTNERYSTĖ.....	25
25. Atstovavimas ir partnerystė	25

26.	Savanorystė bibliotekoje.....	25
VIII.	DOKUMENTŲ FONDAS IR JO PANAUDOJIMAS	26
27.	Fondo būklė	26
28.	Dokumentų gautis	27
29.	Dokumentų nurašymas.....	31
30.	Kraštotyros dokumentų fondas ir jo panaudojimas	31
31.	Informacinių dokumentų fondas	32
32.	Regėjimo negalią turinčių vartotojų fondas.....	32
33.	TBA	32
34.	Dokumentų fondo apsauga	32
35.	Leidinių atnaujinimo galimybės bibliotekoje	33
36.	Vartotojų negražintų dokumentų išieškojimo būdai, šio darbo rezultatai, problemos	33
IX.	TAIKOMIEJI TYRIMAI IR METODINĖ VEIKLA	34
37.	Dalyvavimas respublikiniuose tyrimuose.....	34
X.	BIBLIOTEKOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA, DARBUOTOJAI IR JŲ PROFESIONALUMO UGDYMAS	35
38.	Bibliotekos organizacinė struktūra	35
39.	Bendroji darbuotojų charakteristika.....	35
	Darbuotojų skaičius	35
XI.	PATALPŲ IR INFRASTRUKTŪROS BŪKLĖ	37

ATASKAITOJE NAUDOJAMOS SANTRUMPOS

ESVB – Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka

TBA – tarpbibliotekinis abonementas

VB – viešoji biblioteka

Elektrėnų SAS – Elektrėnų skaitytojų aptarnavimo skyrius

fiz. vnt. – fizinis vienetas

KM – Kultūros ministerija

TB – teritorinės bibliotekos

LIBIS – Lietuvos integrali bibliotekų informacinė sistema

lit. – literatūra

n. pav. – nauji pavadinimai

pav. – pavadinimas

proc. – procentai

suaug. – suaugusieji

N.d. – nėra duomenų

I. ESVB VEIKLOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI 2023 METAIS

ESVB veikla 2023 m. buvo vykdoma atsižvelgiant į Elektrėnų savivaldybės 2023–2025 m. strateginiame veiklos plane nurodytus ilgalaikius prioritetus (*Pažangi ekonomika ir aktyvi savivalda*; Ilgalaikio prioriteto kodas 1. *Aktyvi kūrybiška, sveika ir socialiai atsakinga bendruomenė*; Ilgalaikio prioriteto kodas 2), Kultūros veiklos ir sporto plėtojimo programa įgyvendinamus tikslus (*Užtikrinti, kad Elektrėnų savivaldybės bendruomenė būtų aktyvi, draugiška aplinkai ir socialiai saugi*. Tikslas kodas 1), numatytus uždavinius bei priemones, Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos 2021–2023 m. strateginiame veiklos plane numatytus tikslus ir uždavinius bei 2023-ųjų metų Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos veiklos plane numatytas veiklas.

Elektrėnų savivaldybės 2023–2025 m. strateginiame veiklos plane, Kultūros veiklos ir sporto plėtojimo programos aprašyme (Nr. 05) ESVB numatytas 02 uždavinys „**Užtikrinti viešą prieigą prie visų informacijos sluoksnių visų amžiaus grupių žmonėms**“. Šis uždavinys buvo įgyvendinamas vykdant 01.02.01. priemonę „Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos veiklos užtikrinimas“. Priemonės tikslas – tenkinti savivaldybės gyventojų informacinius poreikius. 2023 m. informaciniai savivaldybės gyventojų poreikiai buvo tenkinami organizuojant Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos veiklą. Panaudojant savivaldybės biudžeto, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos ir kitas lėšas buvo komplektuojamas spaudinių ir kitų dokumentų fondas, kuriama bendra informacinė sistema, organizuojami kultūriniai-šviečiamieji renginiai, keliama darbuotojų kvalifikacija, mokamas darbo užmokestis.

Svarbiausias įvykis ESVB veikloje 2023 m. buvo įtakotas 2023 m. birželio 28 d. Elektrėnų savivaldybės tarybos sprendimo Nr. VII.TS-53 sutikti reorganizuoti jungimo būdu Elektrėnų savivaldybės literatūros ir meno muziejų ir prijungti jį prie Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos.

1. Elektrėnų savivaldybės 2023–2025 m. strateginio veiklos plano uždavinio vertinimo kriterijų (produkto kriterijų) įgyvendinimo 2023 m. apžvalga:

Nr.	Uždavinio vertinimo kriterijai	Planuota 2023 m.	Įvykdyta 2023 m.
1.	Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos įsigytų dokumentų skaičius	8620	7389
2.	Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos fondo dokumentų skaičius, tenkantis vienam savivaldybės gyventojui	7,5	5,7
3.	Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos fondo dokumentų skaičius vienam skaitytojui	22	40,2
4.	Elektrėnų savivaldybės viešojoje bibliotekoje išduotų dokumentų vienam skaitytojui skaičius (skaitomumas)	20	19,6
5.	Elektrėnų savivaldybės viešojoje bibliotekoje kiekvieno skaitytojo apsilankymų skaičius (lankomumas)	13	24,3
6.	Elektrėnų savivaldybės viešojoje bibliotekoje interneto paslaugomis besinaudojusių vartotojų skaičius	1200	1354
7.	Elektrėnų savivaldybės viešojoje bibliotekoje organizuotų renginių ir parodų skaičius	975	1208

2. Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos 2021–2023 m. strateginiame veiklos plane numatytų tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų įgyvendinimo 2023 m. apžvalga:

1. ESVB fondo apyvartos rodiklis – 0,5 (planuotas 1,12). Rodiklis žymiai sumažėjo COVID-19 pandemijos metu ir vis dar neatsistato į priešpandeminį lygį.

2. ESVB fondo dokumentų skaičius, tenkantis vienam savivaldybės gyventojui – 5,7 (planuotas – 7,6). Sumažėjo, kadangi padaugėjo savivaldybės gyventojų skaičius (per metus išaugo 320), sumažėjo fondas dėl išaugusio senų, nusidėvėjusių, praradusių aktualumą ir dėl to nurašytų dokumentų skaičiaus (nurašyta 4303 knygų ir kt. dok., 20402 fiz. vnt. periodinių leidinių).

3. ESVB fondo dokumentų skaičius vienam registruotam skaitytojui – 40,2 (planuotas – 20,9).

4. ESVB išduotų dokumentų vienam registruotam skaitytojui skaičius – vidutiniškai 19,6 dokumentų (planuota – 21).

5. ESVB registruoto skaitytojo apsilankymų skaičius – vidutiniškai 24,3 kartai (planuota – 14).

6. Prenumeruojamų duomenų bazių skaičius – 12 (planuota – 11).

7. ESVB interneto paslaugomis pasinaudojusių vartotojų skaičius – 1354 (planuota – 1570).

8. ESVB organizuotų renginių skaičius 1208 (planuota – 974).

3. ESVB 2021–2023 m. strateginiame veiklos plane numatytų tikslų ir uždavinių įgyvendinimas

1 tikslas. **Formuoti teigiamą požiūrį į skaitymą, didinti kultūrinių renginių prieinamumą.**

- organizuoti įvairūs kultūriniai, šviečiamieji, informaciniai renginiai, parodos, edukacijos, edukacinės veiklos;

- buvo organizuoti įvairūs virtualūs renginiai bei parodos.

- naujos knygos bei kitos bibliotekų paslaugos buvo pristatytos virtualioje erdvėje.

- viešinta knygų užsakymo bei rezervavimo per elektroninį katalogą paslauga.

- skaitytojams, turintiems judėjimo negalią, knygos buvo pristatytos į namus.

- vasaros laikotarpiu Elektrėnų „Vaikų pasaulyje“ buvo organizuota vasaros skaityklos veikla bei edukacijos joje.

- daug dirbta su ikimokyklinio ugdymo įstaigomis bei mokyklomis, vaikams pristatytos bibliotekos bei organizuoti naujų knygų pristatymai.

- Elektrėnuose pradėjo veikti knygomatas (šalia bibliotekos).

2 tikslas. **Kaupti, tvarkyti ir saugoti universalų dokumentų fondą, atitinkantį bendruomenės poreikius.**

- sistemingai komplektuotas ESVB fondas, atsižvelgiant į vartotojų poreikius atitinkančius leidinius ir kitus dokumentus;

- vykdyta dokumentų atranka, nurašyti aktualumą praradę, susidėvėję dokumentai.

- užtikrinta dokumentų fondų apsauga.

3 tikslas. **Užtikrinti Elektrėnų krašto kultūros paveldo kaupimą, saugojimą ir sklaidą.**

- Kauptas ir saugomas dokumentinis savo krašto kultūros paveldas.

- Rinkta medžiaga apie savo krašto kūrėjus.

- Kurti bibliografiniai kraštotyriniai aprašai.

- Viešinta ir populiarinama kraštiečių kūryba.

- Organizuoti susitikimai su Elektrėnų krašto kūrėjais.

4 tikslas. **Kurti ir plėtoti elektronines bibliotekos paslaugas, tobulinti gyventojų kompiuterinio raštingumo įgūdžius.**

- Teikta vieša interneto prieiga visose savivaldybės bibliotekose.

- Gilintos vartotojų kompiuterinio raštingumo žinios, organizuoti kompiuterinio raštingumo mokymai.

- Viešintos prenumeruojamos elektroninės duomenų bazės.

- Sudarytos sąlygos naudotis programuojamais robotikos rinkiniais, kūrybiniu paketu, skirtu nuotraukų ir video failų apdorojimui.

5 tikslas: **Kelti darbuotojų kvalifikaciją, formuoti teigiamą bibliotekininko įvaizdį.**

- Informuota visuomenė apie bibliotekos veiklą, viešintos bibliotekos paslaugos.
- Skatinti darbuotojus mokytis ir tobulėti.

05. KULTŪROS VEIKLOS IR SPORTO PLĖTOJIMO PROGRAMOS APRAŠYMAS					
01. Skatinti kultūrinę ir sportinę veiklą savivaldybėje					
01.02. Užtikrinti viešą prieigą prie visų informacijos sluoksnių visų amžiaus grupių žmonėms					
Priemonė 01.02.01. Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos veiklos užtikrinimas					
Veiksmas	Proceso ir /ar indėlio vertinimo kriterijų			Skirti asignavimai (Eur)	Įvykdyta (faktinės išlaidos, Eur)
	pavadinimas	planas	faktas		
Darbo užmokestis	Išlaidų dalis nuo bendro biudžeto, <i>proc.</i>	95 %	93 %	SB – 906610 Eur	841747,17 Eur
Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos patalpų išlaikymas, komunalinių mokesčių, mokesčių už el. energiją, šiukšlių išvežimą ir pan. mokėjimas	Administravimo išlaidų dalis nuo bendro biudžeto, <i>proc.</i>	4 %		SB – 36900 Eur	28538,42 Eur
Periodinės spaudos įsigijimas bibliotekos lankytojams	Įsigyti laikraščių ir žurnalų, <i>fiz. vnt.</i>	2600	3562	SB – 9500 Eur	7772,78 Eur
Dokumentų fondo komplektavimas, laikantis kokybės ir aktualumo principo bei atsižvelgiant į gyventojų poreikius	Įsigyti knygų ir kt. dokumentų, <i>fiz. vnt.</i>	3130	4127	Kt. – 27992 Eur (LR Kultūros ministerijos lėšos knygoms ir kt. dokumentams) SB – 500 Eur	Kt. – 27992 Eur SB – 2305,27 Eur
Bibliotekinės veiklos vykdymas, bibliotekų skaitytojų/lankytojų aptarnavimas	Aptarnauti bibliotekos lankytojus, <i>apsilankymų sk.; registruotų vartotojų sk. proc. nuo sav.gyv.sk.</i>	-; 25%	9426; 14%	–	–
	Organizuoti literatūrinius,	500; 600	735; 473	SB – 4000 Eur	–

kultūrinius ir edukacinius renginius bei parodas Elektrėnų bibliotekoje ir filialuose, <i>renginių sk.; parodų sk.</i>				
Organizuoti projektines veiklas, dalinai finansuotas Elektrėnų savivaldybės administracijos, <i>projektų sk.</i>	3	4	Kt. – 2710 Eur (Elektrėnų savivaldybės projektams skirtos lėšos)	Kt. – 5978,95 Eur;
Įgyvendinti neformalias vaikų bei suaugusiųjų švietimo ugdymo programas, <i>neformalaus švietimo programų sk.</i>	2	2	Kt. – 2300 Eur (Valstybės lėšos skirtos neformaliai ugdymui)	3375 Eur
Vykdyti Kultūros paso programos „Keramikos studija“ veiklą, <i>paslaugos užsakymų sk.</i>	1	–	Kt. – 40 Eur (Valstybės lėšos skirtos Kultūros paso programoms)	–
Užtikrinti ir plėtoti darbą su jaunimu, organizuoti jaunimo savanorišką veiklą Elektrėnų, Vievio, Semeliškių ir Pakalniškių bibliotekose, <i>savanorių sk.</i>	10	11	–	–
Organizuoti vaikų ir jaunimo užimtumą vasaros atostogų metu, organizuoti dieniškas vaikų vasaros stovyklos darbas, <i>stovyklų sk.</i>	1	1	–	–
Organizuoti vasaros skaityklos darbą vaikų pasaulio teritorijoje, <i>skaityklų sk.</i>	1	1	–	–
Nacionalinės bibliografijos duomenų banką papildyti analiziniais bibliografiniais įrašais, <i>įrašų sk.</i>	2800	2092	–	–
Organizuoti kompiuterinio	25	37	–	–

	raštingumo mokymus, skirtus bibliotekų vartotojams, mokytis naudotis DB, <i>užsiėmimų sk.</i>				
Formuoti teigiamą bibliotekos įvaizdį	Viešinti teikiamas bibliotekų paslaugas socialiniuose tinkluose, interneto svetainėse, vietinėje ir respublikinėje žiniasklaidoje, <i>kartų sk.</i>	1100	1450	–	–
	Įsigyti reprezentacinių priemonių, <i>pozicijų sk.</i>	6		SB – 1790 Eur	SB – 3321,81
Efektyviai ir kokybiškai atlikti administravimo darbus	Parengti 2023 m. Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos veiklos planą, <i>sk.</i>	14	14	–	–
	Parengti Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos 2022 m. veiklos ataskaitą, <i>sk.</i>	1	1	–	–
	Organizuoti darbuotojų susirinkimus (gyvus ir virtualius), <i>sk.</i>	2	8	–	–
	Organizuoti skyrių vedėjų pasitarimus, <i>sk.</i>	48	30	–	–
	Parengti Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos teikiamų paslaugų sąvadą su aprašais, siekiant užtikrinti kokybišką paslaugų teikimą ESVB, <i>sk.</i>	1	1	–	–
	Naudoti DVS Kontora bibliotekos veikloje, <i>sistemos naudotojų sk.</i>	46	49	–	–
Komplektuoti ir saugoti kraštotyros dokumentus, skleisti etninį paveldą	Sistemiškai komplektuoti kraštotyros fondą, <i>sk.</i>	1	1	–	–
	Pildyti internetinį portalą „Vilnijos vartai“ kraštotyrine medžiaga, <i>įrašų sk.</i>	2	2	–	–
	Parengti naujus kraštotyros darbus, <i>sk.</i>	12	5	–	–

Skatinti ir ugdyti aukštą bibliotekininkų kvalifikacijos lygį	Dalyvauti Lietuvos Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos, Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos organizuojamuose mokymuose, <i>darbuotojų dalyvavusių mokymuose skaičius</i>	30	30	–	–
	Dalyvauti profesiniuose personalo, darbų saugos, finansų, viešųjų pirkimų, DVS mokymuose, <i>darbuotojų dalyvavusių mokymuose sk.</i>	46	46	–	–
	Dalyvauti DVS Kontora mokymuose, <i>darbuotojų sk.</i>	46	50	–	–
	Teikti metodines konsultacijas Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos bibliotekininkams, <i>sk.</i>	24	24	–	–
	Organizuoti metodines konsultacines išvykas į padalinius, <i>sk.</i>	8	8	–	–
	Organizuoti skyrių vedėjų pasitarimus, <i>sk.</i>	48	48	–	–

II. BIBLIOTEKŲ TINKLAS IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS

4. Bibliotekų tinklas, gyventojų sutelkimas

ESVB įstaigos struktūrą sudaro 12 bibliotekų: 2 miesto ir 10 kaimo bibliotekų:

Elektrėnų skaitytojų aptarnavimo skyrius (centrinė Elektrėnų biblioteka), Vievio miesto Lazdynų Pelėdos biblioteka, Beičionių, Jagėlonių, Gilučių, Kazokiškių, Kietaviškių, Pakalniškių, Pastrėvio, Pylimų, Semeliškių, Žebertonių bibliotekos.

2023 m. visi ESVB padaliniai (Vievio ir kaimo bibliotekos), vadinęsi filialais, pervadinti į bibliotekas, skaitytojų aptarnavimo skyrius pervadintas į Elektrėnų skaitytojų aptarnavimo skyrių.

Nuo 2023 m. birželio ESVB vyko reorganizacija – prie jos buvo prijungiamas Elektrėnų savivaldybės literatūros ir meno muziejus (nuo 2024-01-01, veikia kaip ESVB struktūrinis padalinys Elektrėnų krašto muziejus).

2023 m. Beičionių biblioteka persikėlė į tame pačiame pastate esančias, tačiau erdvesnes, suremontuotas patalpas, joje pakeistos į naujas knygų lentynos, atliktas knygų fondo patikrinimas. Taip pat buvo priimta nauja Beičionių bibliotekininkė.

2023 m. ESVB perduotos Lazdėnų kaime esančios patalpos. Jose 2024 m. pradėtos įrenginėti patalpos, skirtos Elektrėnų krašto muziejui ir naujai kuriamai Lazdėnų bibliotekai.

2023 m. pradėta teikti nauja paslauga – diskgolfo žaidimo komplekto skolinimas.

2023 m. lapkričio 29 d. Elektrėnų savivaldybės tarybos sprendimu Nr. VII.TS-149 buvo pakeisti Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos nuostatai.

Remiantis išankstiniais Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2024-01-01 Elektrėnų savivaldybėje gyveno 27190 gyventojai (322 gyventojais daugiau nei 2023-01-01), vienai savivaldybės bibliotekai vidutiniškai tenka apie 2265 gyventojus.

Elektrėnų savivaldybės teritorija suskirstyta į 8 seniūnijas: Elektrėnų, Vievio, Kietaviškių, Semeliškių, Pastrėvio, Gilučių, Kazokiškių, Beičionių. Elektrėnų seniūnijoje yra įsikūrusios 2 bibliotekos: Elektrėnų centrinė biblioteka ir Žebertonių biblioteka, Vievio seniūnijoje – 3 bibliotekos: Vievio, Pylimų ir Pakalniškių, Kietaviškių seniūnijai priklauso 2 bibliotekos: Kietaviškių ir Jagėlonių, visose likusiose seniūnijose yra po 1 biblioteką. Problema – labiau nutolusių kaimų (Lazdėnų, Panerių, Strėvininkų, Daugirdiškių ir kt.) gyventojų galimybės pasinaudoti bibliotekų paslaugomis yra ribotos, kadangi artimiausia biblioteka yra nutolusi daugiau nei per 5 km. Ketindami spręsti šią problemą 2022 m. pradėta kurti knygų pavėžėjimo į nutolusius kaimus sistema, taip pat 2023 m. suplanuota įkurti nauja Lazdėnų biblioteka.

2023 m. Elektrėnų savivaldybės viešųjų bibliotekų tinkle buvo sutelkta 15,92 proc. gyventojų, t. y. 1,58 proc. mažiau nei 2021 m. Deja, bet 2022 m. vis dar pastebimas vartotojų skaičiaus mažėjimas.

5. Atviros lankytojams valandos

Viešoji biblioteka ir jos padaliniai 2023 m. dirbo vadovaudamiesi Elektrėnų savivaldybės tarybos 2017 m. rugpjūčio 23 d. sprendimu Nr. V.TS-170 „Dėl Elektrėnų savivaldybės švietimo, kultūros ir sporto įstaigų darbo laiko suderinimo“ su vėlesniais pakeitimais.

2023 m. Elektrėnų biblioteka buvo atvira lankytojams 279 dienas, Vievio miesto Lazdynų Pelėdos biblioteka buvo atvira lankytojams 272 dieną. Kiekviena Teritorinė biblioteka vidutiniškai buvo atvira lankytojams 200 dienų per metus.

6. Nestacionarinis aptarnavimas

Gyventojus, turinčius judėjimo negalią ar dėl kitų priežasčių negalinčius atvykti į biblioteką, nestacionariai aptarnauja knygnešiai. Taip pat teikiama pavėžėjimo paslauga.

7. Knygnešystė

(Lyginamoji 2023 m. ir 2022 m. analizė)

	Knygnešių išduotis skaitytojams	Knygnešių skaičius		Aptarnauta vartotojų	
	2023 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.	2022 m.
Elektrėnų SAS	496	16	16	16	16
Vievio m. biblioteka	144	4	0	4	0
Teritorinės bibliotekos	515	10	19	13	23
Viso ESVB	1155	30	35	33	39

2023 m. bibliotekininkams knygas išnešioti padėjo 30 knygnešių (5 mažiau nei 2022 m.), aptarnauta 6 žmonėmis mažiau.

Vievio m. biblioteka 2023 m. ir toliau vykdė akciją – biblioteka ant ratų „Knygas vežam – knygos veža“. Knygų pavėžėjimo paslaugą visus metus teikė nutolusio Panerių kaimo gyventojams. Maždaug 1–2 kartus per mėnesį, pagal iš anksto suderintą grafiką, vežė į Panerių kaimą skaitytojų užsakytas knygas bei periodinius leidinius.

8. Senyvo amžiaus ir gyventojų su negalia aptarnavimo organizavimas

Elektrėnų bibliotekoje įsteigtas Lietuvos audiosensorinės bibliotekos paslaugų punktas, kuriame regos ar kitą negalią turintys asmenys, negalintys skaityti įprasto spausdinto teksto gali pasiskolinti Lietuvos audiovizualinės bibliotekos (LAB) specialiųjų formatų leidinius:

- garsines knygas ir žurnalus (mp3 formatu įgarsinti knygos ar žurnalo tekstai, patalpinti virtualioje bibliotekoje ELVIS ar įrašyti į kompaktinį diską (CD) ar kitą laikmeną);
- leidinius Brailio raštu (leidiniai, kuriuose tekstas pateikiamas akliems pritaikytu iškilų taškų – Brailio – šriftu);
- leidinius padidintu šriftu (silpnaregiams skirti didesnio šriftu (nuo 16 punktų) leidiniai);
- leidinius DAISY formatu (daugiafunkciai leidiniai, kuriuose galima susirasti reikiamą teksto vietą pagal paieškos žodį ar frazę, atlikti žymėjimus);
- liečiamąsias (taktilines) knygas (knygos su liečiamosiomis iliustracijomis).

Registruojantis ELVIS sistemoje tinka neįgaliojo pažymėjimas (su patikslintu negalios pobūdžiu), Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos (NDNT) sprendimas dėl neįgalumo lygio, darbingumo lygio arba specialiųjų poreikių lygio nustatymo, šeimos gydytojo ar logopedo pažyma, taip pat – pedagoginės psichologinės tarnybos išvada. Galimi ir kiti dokumentai.

Siekiamo aptarnauti ir judėjimo negalią turinčius asmenis ar nutolusių vietovių vyresnio amžiaus gyventojus, kuriems sunku pasiekti biblioteką. ESVB turi darbo reikmėms skirtą automobilį, kurio dėka galime aplankyti judėjimo negalią turinčius skaitytojus arba skaitytojus, gyvenančius nutolusiose vietovėse ir jiems į namus pristatyti knygas. Siekdami didinti bibliotekos atvirumą, paslaugų prieinamumą, organizuojame knygų ir kt. leidinių pavėžėjimus į namus.

Teikiant paslaugas neįgaliesiems taip pat bendradarbiaujame su socialiniais darbuotojais, neretai knygas negalią turintiems kaimynams pristato ir bibliotekų darbuotojai.

III. BENDROJI BIBLIOTEKOS FIZINIŲ VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA

9. Gyventojų sutelkimas bibliotekose

2023 m. ESVB paslaugomis naudojosi 3885 registruotų vartotojų (105 vartotojų daugiau nei 2022 m.). Tai sudaro – 14,3 proc. nuo visų savivaldybės gyventojų. Iš 3885 registruotų skaitytojų – 1026 vaikai iki 14 metų, 32 vaikais daugiau nei 2022 m. (2022 m. – 994 vaikai). Per 2023 metus visoje ESVB sistemoje užsiregistravo 505 nauji bibliotekos vartotojai (2022 m. – 573 nauji vartotojai).

Vartotojų skaičius

(lyginamoji 2023 m. ir 2022 m. analizė)

	Vartotojų skaičius 2023 metais			Vartotojų skaičius 2022 metais			Skirtumas (iš viso)
	Iš viso	Perregistruoti	Naujai užregistruoti	Iš viso	Perregistruoti	Naujai užregistruoti	
ESVB	3885	3380	505	3780	3207	573	-260

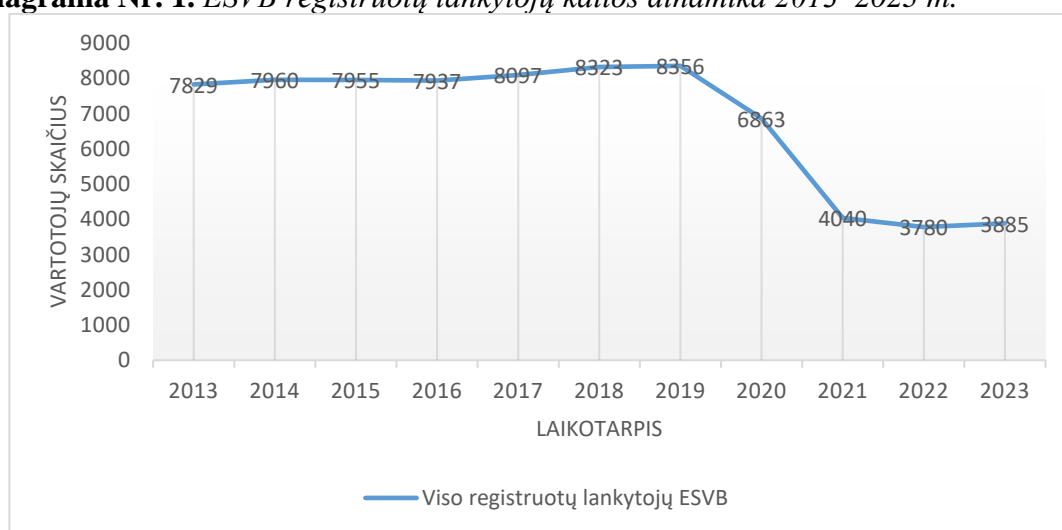
Vartotojų sudėties pokyčiai

(lyginamoji 2023 m. ir 2022 m. analizė)

	Vartotojų sudėtis 2023 m.			Vartotojų sudėtis 2022 m.			Skirtumas (iš viso)		
	Iš viso	Suaugusieji	Vaikai	Iš viso	Suaugusieji	Vaikai	Iš viso	Suaugusieji	Vaikai
ESVB	3885	2859	1026	3780	2786	994	105	73	32

2023 m. išaugo ir suaugusiųjų, ir vaikų vartotojų skaičius, manome, kad didelę įtaką tam turėjo užmegzti tamprūs bendradarbiavimo ryšiai su ikimokyklinio ugdymo įstaigomis bei mokyklomis, padidėjęs renginių skaičius.

Diagrama Nr. 1. ESVB registruotų lankytojų kaitos dinamika 2013–2023 m.

10. Skaitytojų naudojimosi pagrindinėmis bibliotekos paslaugomis analizė

Visų apsilankymų ESVB bibliotekose skaičius (apsilankymai renginiuose, mokymuose, dėl bibliotekinės paslaugos, virtualus apsilankymas bibliotekos svetainėje) 2023 m. – 94286. Fiziniai apsilankymai bibliotekose (be virtualių) – 90318. Apsilankymų skaičius tik dėl bibliotekinės paslaugos (neskaičiuojant apsilankymo renginiuose, mokymuose, ESVB svetainėje) – 60738.

Vienam savivaldybės gyventojui tenka 3,5 apsilankymai (su virtualiais), 3,3 fiziniai apsilankymai per metus.

Apsilankymų skaičius ir lankomumas (lyginamoji 2023 m. ir 2022 m. analizė)

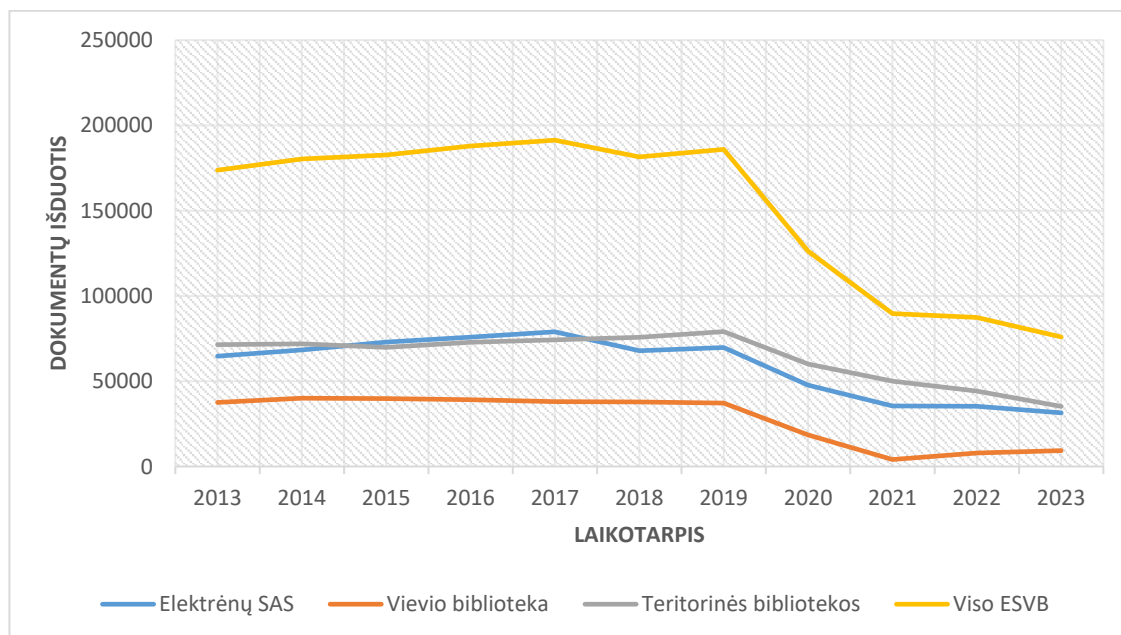
	Apsilankymų skaičius		Skirtumas
	2023 metai	2022 metai	
Elektrėnų SAS	58188	28263	29925
Vievio m. biblioteka	8520	8961	-441
Teritorinės bibliotekos	27578	30796	-3218
ESVB	94286	68020	26266

Smarkiai, net du kartus, išaugo Elektrėnų SAS apsilankymų skaičius. Tai galėjo lemti padidėjęs edukacijų skaičius, kurios yra gausiai lankomos. 2023 m. didelį dėmesį skyrėme meno edukacijoms, kurias veda dailininkė-edukatorė, į šias edukacijas atvyksta mokiniai iš visos Elektrėnų savivaldybės. Taip pat neformaliojo švietimo veiklos, edukacinės veiklos, šeimadieniai ir kiti renginiai. 2023 m. labai populiaru buvo Vaikų pasaulio vasaros skaitykla ir joje kasdien vykdytos edukacijos.

Kitose bibliotekose apsilankymų skaičius mažėjo.

ESVB iš viso išduota 75953 dokumentai, iš jų į namus – 55286, vietoje – 20667. Elektrėnų SAS išduota 31449, Vievio m. Lazdynų Pelėdos bibliotekoje – 9283, Teritorinėse bibliotekose – 35221 dokumentai.

Diagrama Nr. 2. ESVB dokumentų išduoties dinamika 2013–2023 m.

Dokumentų išduotis į namus ir vietoje (lyginamoji 2023 m. ir 2022 m. analizė)

	Išduotis į namus (fiz. vnt.)	Skirtumas	Išduotis vietoje (fiz. vnt.)	Skirtumas

	2023 metai	2022 metai		2023 metai	2022 metai	
Elektrėnų SAS	23287	28960	-5673	8162	6302	1860
Vievio m. biblioteka	7230	6511	719	2053	1413	640
Teritorinės bibliotekos	24769	27921	-3152	10452	16285	-5833
ESVB	55286	63392	-8106	20667	24000	-3333

Palyginus su 2022 metais, dokumentų išduotis padidėjo tik Vievio miesto Lazdynų Pelėdos filiale.

Viso išduotis 2023 m. ESVB sumažėjo 14 proc., išduotis namuose sumažėjo 12,8%, o išduotis vietoje sumažėjo apie 13,8 proc.

Dokumentų išduotis, pradėjusi staigiai mažėti 2020 m. (dėl Covid-19) vis dar negrįžta į „priešcovidinį“ laikotarpį. Galimai tai lemia pakilusios knygų kainos, dėl ko už tą pačią kainą galime nusipirkti mažiau knygų, tad vartotojai norimas skaityti knygas įsigyja patys, arba atsisiunčia per TBA. Kita priežastis galėtų būti elektroninių, garsinių knygų išpopuliarėjimas.

Grožinės ir šakinės literatūros išduotis (lyginamoji 2023 m. ir 2022 m. analizė)

	Grožinės lit. išduotis (fiz. vnt.)		Skirtumas	Šakinės lit. išduotis (fiz. vnt.)		Skirtumas
	2023 metai	2022 metai		2023 metai	2022 metai	
Elektrėnų SAS	18819	21496	-2677	7016	7265	-249
Vievio m. biblioteka	5963	5443	520	938	730	208
Teritorinės bibliotekos	18170	19936	-1766	3532	3773	-241
ESVB	42952	46875	-3923	11486	11768	-282

Lyginant su 2022 m. duomenimis grožinės literatūros išduotis 2023 m. sumažėjo apie 8 %, šakinės literatūros išduotis 2023 m. didėjo 2,4 %. Šakinės literatūros išduoties padidėjimą lėmė didelis leidinių, susijusių su istorinėmis, politinėmis temomis išdavimas. Karas Ukrainoje lėmė, kad žmonės vis labiau domisi istorinėmis bei politinėmis temomis.

Periodinių leidinių išduotis (lyginamoji 2023 m. ir 2022 m. analizė)

	Periodinių leidinių išduotis (fiz. vnt.)		Skirtumas
	2023 metai	2022 metai	
Elektrėnų SAS	5614	6502	-888
Vievio m. biblioteka	2382	1751	631
Teritorinės bibliotekos	13519	19769	-6250
ESVB	21515	28022	-6507

IV. KULTŪRINĖS EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS

11. Veiksniai, lėmę kultūrinės edukacinės veiklos turinį

2023 m. Seimas paskelbė Lietuvos sostinės Vilniaus ir Gedimino laiškų metais, Klaipėdos krašto metais, Šventojo Juozapato metais, Miko Petrausko, Mykolo Vaitkaus, Vlado Putvinskio-Pūtvio, Felicijos Bortkevičienės, Marcelės Kubiliūtės, Simono Daukanto, Jurgio Baltrušaičio, Tremtinių ir politinių kalinių, Edukacinės komisijos (Apšvietos), Vilniaus geto likvidavimo, Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą, Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto, Sovietų Sąjungos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos, Jungtinių Amerikos Valstijų Kongreso Kersteno komiteto, Aukštaitijos, Dzūkijos (Dainavos) ir Žirgo metus, visos šios minėtinos svarbios datos, įvykiai ir asmenybių sukaktys turėjo įtakos ESVB bibliotekų renginių bei parodų planavimui.

2023 m. Elektrėnų SVB atsižvelgdama į LR Seimo nutarimais paskelbtus pažymėtinius metus, organizavo daug kultūrinių renginių ir veiklų: Lietuvos sostinės Vilniaus ir Gedimino laiškų metams – A. Jurgelevičiaus paskaita „Kaip atrodytų Vilnius, jei nebūtų Gedimino laiškų...“, tapybos darbų paroda „Dailininkai sveikina Vilnių“, skirta Vilniaus 700 metų jubiliejui, Vievio meno mokyklos mokinių piešinių paroda „Vilniui 700“, paroda „Vilnius – vaikų literatūroje“ Vievio m. Lazdynų Pelėdos bibliotekoje; Klaipėdos krašto bei šventojo Juozapato metams; Jurgio Baltrušaičio metams – literatūros paroda „Jurgis Baltrušaitis – rašytojas tremtinys lietuvių literatūroje“ Vievio miesto Lazdynų Pelėdos bibliotekoje; Felicijos Bortkevičienės, Simono Daukanto, Marcelės Kubiliūtės, Miko Petrausko, Vlado Putvinskio-Pūtvio, Mykolo Vaitkaus metams; Vilniaus geto likvidavimo metams – literatūros paroda „Degs žvakelių liepsna amžinai...“ Vievio m. Lazdynų Pelėdos bibliotekoje; Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą metams; Tremtinių ir politinių kalinių metams – prof. L. Mažylio paroda „Skausmo ir vilties laišakai iš šalčio žemės“ ir pristatymas Elektrėnų bibliotekoje; Aukštaitijos, Dzūkijos (Dainavos) metams – J. Žitkausko knygos „Dubeltavos išpažintys“ pristatymas Vievyje; Žirgo metams – respublikinės specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių asmenų kūrybinių darbų ir fotografijų virtuali paroda „Oi tu žirge, žirge“ Elektrėnų bibliotekoje, J. Levčenkienės paroda „Žirgai – tai grožis, veržlumas, laisvės troškimas“ Vievio miesto Lazdynų Pelėdos bibliotekoje.

Bibliotekose didelį dėmesį skyrėme rašytojų bei kraštiečių kūrėjų jubiliejams paminėti, naujų knygų pristatymų organizavimui, tradiciškai organizavome literatūrines parodas, skirtas valstybinėms šventėms, sukaktims paminėti, vaikų užimtumo projektą, vykdėme neformaliojo suaugusiųjų ir vaikų švietimo programas, organizavimo Vasaros skaityklos Vaikų pasaulyje veiklą bei įvairius netradicinius renginius.

12. Bendroji renginių charakteristika

Renginiai

(Lyginamoji 2023 m. ir 2022 m. analizė)

Biblioteka	Renginiai												Renginių lankytojų skaičius	
	Iš viso renginių		Kompleksiniai		Žodiniai		Vaizdiniai		Virtualūs renginiai		Edukacijos			
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022

Elektrėnų SAS	578	475	392	169	63	2	123	157	2	9	251	N. d.	14833	7536
Vievio biblioteka	132	122	49	32	17	10	66	37	10	37	20	N. d.	3724	3571
Teritorinės bibliotekos	503	555	132	107	82	3	284	332	3	28	51	N. d.	9136	10278
Viso ESVB	1208	1158	573	308	162	15	473	526	15	74	322	N. d.	27693	21385

2023 m. daugiau beveik 30 % išaugo renginių lankytojų skaičius, tai siejame su keliais esminiais pokyčiais: išaugęs edukacijų skaičius Elektrėnų bibliotekoje. 2023 m. Elektrėnų bibliotekoje dirbo 3 edukatorės: edukatorė darbui su vaikais, edukatorė darbui su jaunimu ir dailininkė-edukatorė; prie lankytojų skaičiaus augimo prisidėjo ir vasarą Elektrėnuose veikianti vasaros skaitykla, įsikūrusi Vaikų pasaulyje, pritraukusi nemažai jaunųjų skaitytojų bei tėvelių su vaikais.

Renginių skaičius 2023 m., lyginant su 2022 m. išaugo 55.

2023 m. prie įėjimo į Elektrėnų savivaldybės VB buvo atidarytas Knygomatas, pirmą kartą su ESVB stendu dalyvavome Vilniaus Knygų mugėje, Lietuvos audiosensorinė biblioteka pristatė savo paslaugas bei ELVIS – virtualią biblioteką, kuria gali naudotis visi, negalintys skaityti įprasto spausdinto teksto.

13. Parodos, parodų pristatymai

2023 m. visose ESVB tinklo bibliotekose buvo eksponuojamos dokumentų bei meninės parodos, vyko parodų pristatymai. Elektrėnų SVB yra daugiau erdvių parodų eksponavimui, tad vyko ir daugiau parodų: dokumentų, meninių ir kt.

2023 m. Elektrėnų bibliotekos renginių salėje buvo eksponuojamos parodos: fotografė G. Skaraitienė pristatė fotografijų parodą „Džiazo sluoksniai“, prof. Liudo Mažylius – parodą „Skausmo ir vilties laišakai iš šalčio žemės“, skirtą masiniams sovietmečiu vykusiems trėmimams iš Lietuvos atminti; Onutė Viltė Bagdonavičienė – tapybos darbų parodą „Akimirų paletė“, veikė G. Šumilovos tapybos darbų paroda „Moters emocijų kalba“, paroda „Akumuliacija“, R. Autukienės tapybos darbų paroda „Augimas“, Kaišiadorių KC taikomosios dailės būrelio narių ir Kaišiadorių šv. Faustinos mokyklos-daugiafunkcio centro ugdytinių kūrybinių darbų fotografijų paroda, skirta Žirgo metams, Trakų meno mokyklos mokinių tapybos paroda „Miškas“, Jolantos Kanapickaitės tapybos darbų paroda „Šokančios spalvos“. Reginos Palevičienės (Karilės Verdenės) tapybos parodos „Tau nešu aš širdies amuletą“ pristatyme-poezijos popietėje skambėjo autorės eilės ir pagal jas sukurtos bardų Rūtos ir Vlado atliekamos dainos.

Daug parodų buvo eksponuojama Vievio miesto Lazdynų Pelėdos filiale. Keletas įdomesnių, kurias norėtusi apžvelgti: kraštiečio tautodailininko Romaldo Skorupsko tapybos

paroda „Žiemos peizažų žavesys“, Vaivos Vilkaitienės pastelės darbų paroda „Iš rūko gimė“, kraštiečių O. Diatlovienės ir V. Debesienės vilnos ir keramikos darbai „Ieškojimai gamtoje“, Alos Maigienės tapybos darbų paroda, dailininkės Marijos Rastenienės akvarelės darbų paroda „Įspūdžiai – nuotaikos“, dailininko Svajūno Armano kūrybinių darbų paroda, J. Levčenkienės paroda, skirta

Žirgo metams paminėti, A. Preikšo tapybos darbų paroda „Meilė, išmintis, dora – tau, Lietuva“, skirta Lietuvos valstybės atkūrimo 105-osioms metinėms ir kt.

Tradiciškai organizavome temines parodas, skirtas Sausio 13-ajai, Vasario 16-ajai, Kovo 11-ajai, Gedulo ir vilties dienai, Mokslo ir žinių dienai, Baltosios lazdelės dienai, Vėlinėms ir kt.

14. Žodiniai ir kompleksiniai renginiai

2023 metais buvo žaidžiami 19 ir 20 intelektualinio žaidimo „Auksinis protas“ sezonai. Iš viso sužaisti 31 žaidimai, kuriuose dalyvavo 9 komandos.

2023 metais įsimintini ir pritraukę daug lankytojų buvo LKT finansuojamo projekto „Atvežk bent lašelį kultūros“ renginiai ESVB filialuose – susitikimas su dainų autoriumi, atlikėju, kompozitoriumi, rašytoju bei scenaristu A. Makejevu (Žebertonių filiale), susitikimas su aktoriumi, dainuojamosios poezijos atlikėju Gediminu Storpірščiu (Kazokiškių filiale), rašytoju, teatro ir kino režisieriumi Vytautu V. Landsbergiu (Vievio miesto Lazdynų Pelėdos filiale), susitikimas su G. ir A. Arbačiauskais, aktoriumi, dainų autoriumi ir atlikėju bei violončelininke (Gilučių filiale), rašytoja, dainininke, muzikos kūrėja ir aktore Jurga Šeduikyte (Kietaviškių filiale).

Išskirtiniai renginiai organizuoti Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu. Leidyklos dienos ESVB metu vyko bibliotekos knygomato atidarymas, susitikimai su knygų autoriais, kuriuose dalyvavo Elektrėnų savivaldybės meras G. Ratkevičius, administracijos direktorė J. Goličenko, Švietimo, sporto ir kultūros skyriaus vedėjas D. Dagys, miestiečiai, Kietaviškių pagrindinės mokyklos moksleiviai, pedagogai, vyko edukacijos, knygų klubo diskusija.

2023 m. buvo turtingi kraštiečių kūrybos pristatymais. Metų pradžioje Elektrėnų ir Vievio miesto Lazdynų Pelėdos bibliotekose vyko šilti susitikimai su kraštiečiu, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatu poetu Rimvydu Stankevičiumi ir jo knygos „Įsitvėrimai“ pristatymai, pritraukę daug lankytojų. Vievio miesto Lazdynų Pelėdos bibliotekoje organizuotas susitikimas su kraštiečiu, gamtininku Almantu Kulbiu ir pristatyta jo knyga „Bičių pamokos“, kuri vėliau pristatyta ir Elektrėnų bibliotekos skaitytojams. Kraštietės literatės V. Dobrovolskienės autorinės knygelės Vievio miesto Lazdynų Pelėdos filiale pristatytos Vievio J. Milančiaus pradinės mokyklos moksleiviams. Semeliškių, Kietaviškių, Kazokiškių filialuose vyko Elektrėnų savivaldybės literatų klubo „Strėva“ nario A. Vyšniausko knygos „Tuk, tuk...“ pristatymas. Kazokiškių filiale vyko poezijos ir romansų popietė „Sugrįžtam į namus“.

Vievio miesto Lazdynų Pelėdos bibliotekoje minėtos teologo, Naujojo testamento vertėjo Česlovo Kavaliausko, kunigavusio Vievyje, 100-osios gimimo metinės. Vyko renginys Kelių muziejaus įkūrėjo, kraštiečio J. Stepankevičiaus 90-osios gimimo metinėms paminėti, kurio metu lankytojai aplankė Kelių muziejų, bibliotekoje vyko prisiminimų apie J. Stepankevičių atsiminimų vakaras. Vievio miesto Lazdynų Pelėdos filiale vyko Maironio lietuvių literatūros muziejaus darbuotojų paskaita „Seserys rašytojos iš senojo Paragių dvaro“.

Elektrėnų bibliotekoje vyko įsimintinesni susitikimai su rašytojais: Karolio Klimo knygos „Mokytojas“ pristatymas, susitikimas su Jolita Herlyn, Salemonu Paltanavičiumi, Dalios Teišerskytės knygos „Paskutinių lapų išleistuvės“ pristatymas, Ligitos Markevičienės knygos „Sutaisyta auksu“ pristatymas jaunimui, J. Vilkevičiūtės ir A. J. Miškinytės knygų pristatymas ir kūrybinės dirbtuvės „kaip parašyti knygą“, knygą „Kaip gimsta knyga apie asmenybę: aktorius Vladas Sipaitis“ pristatė autorius, aktorius, teatro pedagogas Remigijus Vilkaitis, Vlado Sipaičio dukra Marija Aušrinė Pavilionienė, teatro ir kino aktorius, Vlado Sipaičio sūnus Saulius Sipaitis ir kt.

2023 m. dailininkė-edukatorė vedė Kleksografijos užsiėmimus senjorams ESVB bibliotekose bei Elektrėnų savarankiško gyvenimo namuose, organizavo kūrybines dirbtuves „Veidai-kaukės pagal Pablo Pikasso kūrybą“ vaikams bei suaugusiems, kaligrafijos, leteringo, kleksografijos, skrebinimo, koliažų gamybos edukacijas ir kt.

2023 metais dalyvavome Vilniaus knygų mugėje ir Bibliotekų erdvėje pristatėme bibliotekos parengtą virtualų turą po Grabijolų kaimą ir Grabijolų pažintinį taką virtualios realybės akiniais ir leidinius „Elektrėnų krašto kultūros paveldas vaikams“ su spalvinimo knygele. Sulaukėme plačios auditorijos susidomėjusių ne tik vaikų, bet ir suaugusiųjų.

Netradicinė anglų k. pamoka, orientacinės varžybos „Knygų labirintas“, skirtos kalbų dienoms.

Dailės istorikas, gidas, D. Jokūbaitis pristatė Vievio m. fibibliotekoje Eimanto Gudo knygą „Mėlynas kraujas“. Charizmatiškasis ekskursijų gidas, knygos bendraautorius, daugeliui žinomas Rūstaus gido vardu, susitikimo dalyviams siūlė pasivaikščioti penkiais didikų gimines menančiais maršrutais.

Vievio m. Lazdynų Pelėdos bibliotekoje lankėsi žurnalistas, Nepriklausomybės Akto signataras, buvęs LR Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas, kuris gausiai susirinkusiems žiūrovams pristatė savo atsiminimų knygą „Nenuobodaus gyvenimo mozaika“. Kartu su autoriumi dalyvavo LR Seimo narys Kęstutis Vilkauskas ir Kovo 11-osios akto signataras Romualdas Rudzys. Tai atsiminimų knyga aprėpianti biografiją, dalyvavimą sprendžiant Lietuvai svarbius reikalus, sutiktus žmones. Knygoje ne tik įdomaus gyvenimo įvykiai, bet ir gausu nuotraukų, karikatūrų, kurios atskleidžia humorą ir pajuokauti mėgstančio gerb. Česlovo Juršėno asmenybę. Gyvi, nuotaikingi, ironiški knygos autoriaus pasakojimai suteikė daug gerų emocijų susirinkusiems.

Gruodžio mėnesį Vievio miesto Lazdynų Pelėdos bibliotekoje vyko šviesos ir padėkos vakaras – Šventosios Liucijos diena. Liucija savo vardu susijusi su šviesa. Sakoma, kad per Šv. Liuciją ilgiausia naktis ir trumpiausia diena metuose. Ši šviesos šventė yra ir artėjančių Kalėdų pranašas. Šv. Liucijos šviesos ir gerumo dienos išvakarėse – Vievio miesto Lazdynų Pelėdos bibliotekoje įvyko jaukus ir šiltas susitikimas, pripildytas neabejingų žmonių, kurie į mūsų gyvenimą įnešė džiaugsmo ir gerumo

Elektrėnų SVB 2023 m. kryptingai vykdė veiklą, orientuotą į vaikų skaitymo skatinimą, pažintį su lietuvių ir kitų šalių literatūra, kūrybingumo ugdymą ir alternatyvaus vaikų laisvalaikio praleidimą. Mūsų kraštietė, literatė ir bibliotekos bičiulė V. Dobrovolskienė pristatė savo knygeles Vievio miesto Lazdynų Pelėdos bibliotekoje Vievio J. Milančiaus pradinės mokyklos pradinukams ir kt.

Vaikų vasaros stovyklos Vaikų pasaulyje Elektrėnuose buvo organizuota daug renginių ir edukacijų vaikams: 3D modelių lankstymas iš popieriaus, Makrame dirbtuvės, raketų lenktynės perskaičius G. Herget ir N. Renger knygą „Mocartas ir Robinzonas skrenda į mėnulį“, burtų lazdelės dirbtuvės, gaminti Lietuvos formos magnetukai, vyko stalo žaidimų maratonas, pažintis su robotika, raidžių dirbtuvėlės, garsiniai skaitymai ir daug kitų veiklų.

15. Kompiuterinio raštingumo mokymai

Kompiuterinio raštingumo mokymai vyksta visose Elektrėnų savivaldybės bibliotekose, 2023 m. vyko 37 tokie mokymai. Iš viso buvo apmokyti 149 bibliotekos lankytojai, mokymams skirta 57.5 val.

V. ELEKTRONINIO TURINIO KŪRIMAS, INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA

16. Interneto svetainės kūrimas ir virtualūs apsilankymai

2023 metais toliau tobulinta nauja bibliotekos svetainė www.esvb.lt. Naujos svetainės kūrimo tikslas – kuo informatyvesnė, didesnės talpos svetainė, turinti daugiau funkcionalumų ne tik lankytojams, bet ir bibliotekos darbuotojams.

Vienas iš svetainės kūrimo uždavinių 2023 metais – Bibliotekos dienoraščio integracija į svetainę. Per metus svetainės vidinėje aplinkoje, į kurią prisijungia tik darbuotojai su savo prisijungimu, integruotas Bibliotekos dienoraštis. ESVB ir filialų darbuotojai suveda visus bibliotekinės veiklos duomenis apskaitai: skaitytojų, lankytojų skaičių, dokumentų išduotį, renginius, edukacijas – jie sueina į apskaitą iš bibliotekų svetainėje skelbiamų renginių, įrašant tik renginių dalyvių skaičių, ir kt. reikalingus apskaitai duomenis. Dienoraštyje galima talpinti renginių, edukacijų fotonuotraukas, aprašymus – jie atsivaizduoja svetainės lankytojui tituliniam svetainės lango skytyje „Įvykę renginiai“.

Metų pradžioje dienoraštis buvo testuotas, tobulintas metų eigoje. Svetainės vidinėje aplinkoje dienoraštį programavo, integravo ir testavo Metodikos ir komunikacijos skyriaus specialistai: IT inžinierius A. Jankauskas (programavimas, integravimas), siūlymų testavo vyr. metodininkė V. Venskutonienė.

2023 m. ESVB svetainės seansų (apsilankymų) – 15138, svetainės puslapį aplankė 6875 unikalūs vartotojai.

17. Elektroninio katalogo pildymas

2023 m. ibiblioteka.lt sistemoje buvo sukurti 2092 analiziniai kraštotyriniai įrašai.

18. Naudojimas leidinių užsakymo, rezervavimo ir grąžinimo termino paslaugomis

2023 m. naudojantis leidinių užsakymo paslauga (per ibiblioteka.lt) visoje ESVB sistemoje buvo užsakytas 829 leidiniai – 148 daugiau nei 2022 m. (681), rezervuotas 480 leidinių – 5 daugiau nei pernai (425).

Elektrėnų viešojoje bibliotekoje lankytojai gali naudotis savitarnos įrenginiu ir be bibliotekininko pagalbos išsiduoti sau norimus leidinius, 2023 m. šio savitarnos įrenginio pagalba skaitytojai išsidavė 1852 leidiniai.

Per savitarnos grąžinimo įrenginį buvo grąžinta 7388 leidiniai. Automatizuotą knygų grąžinimo įrenginį turi tik Elektrėnų viešoji biblioteka, Vievio miesto Lazdynų Pelėdos biblioteka turi tik grąžinimo „dėžę“, ji nėra automatizuota. Teritorinės bibliotekos neturi nei knygų grąžinimo įrenginio, nei grąžinimo „dėžės“.

19. Duomenų bazių naudojimas

2023 metais ESVB bibliotekų vartotojai galėjo naudotis šiomis visatekstėmis duomenų bazėmis: Lietuvos standartizacijos departamento Elektronine standartų parduotuve-katalogu, INFOLEX, EBSCO Publishing (8 DB paketas), Delfi plus, 15minMax.

EBSCO Publishing 2023 m. naudotasi 148 kartus. Infolex – 418 kartų.

Duomenų bazės nėra labai populiarūs paslauga, tačiau stengiamės kuo daugiau jas viešinti ir pastebėjome, kad 2023 m. naudojimas DB paslaugomis išaugo.

20. Informacinių užklausų tenkinimas naudojant paslaugą „Klausk bibliotekininko“, socialinius tinklus, gyvas užklausas ir kitus užklausų vykdymo būdus

Iš viso gauta 8292 užklauso, atsakyta į 8253 gautas užklauso, į kai kurias – išsami informacija. Iš jų gauta 3058 vaikų užklauso, atsakyta į 3056.

Gauta užklauso (vnt.) (lyginamoji 2023 m. ir 2022 m. analizė)

	2023 m.		2022 m.		Skirtumas
	Gauta	Iš jų elektroniniais kanalais	Gauta	Iš jų elektroniniais kanalais	Gauta
Elektrėnų SAS	6171	100	4548	804	1623
Vievio m. biblioteka	177	62	330	30	-153
Teritorinės bibliotekos	1944	248	1722	217	222
ESVB	8292	410	6600	1051	1692

21. Kompiuteriai, dauginimo priemonės ir naudojimas internetu paslaugomis

Visose ESVB tinklo bibliotekose lankytojai gali nemokamai naudotis iš projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ įsigytais kompiuteriais, prijungtais prie interneto. Visose bibliotekose yra užtikrinta ne mažesnė nei 30 Mbps interneto sparta, veikia nemokamas WiFi belaidis internetas.

Kiekviena ESVB Teritorinė biblioteka vidutiniškai turi po 5 lankytojams skirtus kompiuterius bei 1 multifunkcinį įrenginį. Vievio miesto bibliotekoje yra 8 lankytojams skirti kompiuteriai, Elektrėnų bibliotekoje – 17 iš kurių 8 skirti vaikams. Vaikams prie kompiuterių leidžiama praleisti ne daugiau 2 valandų, kas valandą darant 15 min. pertrauką.

2023 m. visame ESVB tinkle padarytos kopijos vartotojams – 24468, iš jų lapų skaičius popieriuje – 20585. Elektrėnų SAS padarytos kopijos vartotojams – 18778, iš jų lapų skaičius popieriuje – 18778. Vievio m. Lazdynų Pelėdos bibliotekų padarytos kopijos vartotojams – 4582, iš jų lapų skaičius popieriuje – 699. Teritorinėse bibliotekose padarytos kopijos vartotojams – 1108.

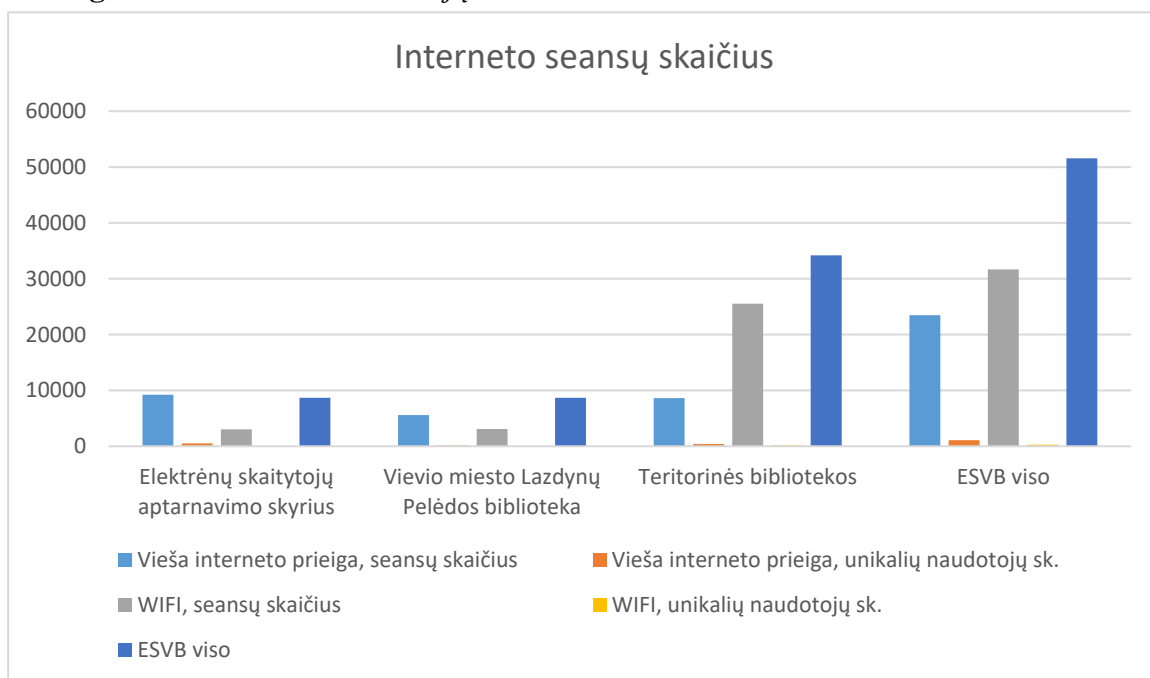
	Kompiuterių skaičius	Kompiuterių naudojimas		Dauginimo aparatai vartotojams
		Skirta vartotojams	Skirta darbuotojams	
Elektrėnų SAS	48	17	31	2
Vievio m. biblioteka	12	8	4	1
Teritorinės bibliotekos	59	49	10	10
ESVB	119	74	45	13

2023 m. ESVB tinkle užfiksuoti 55971 interneto seansai.

Elektrėnų SAS – 12253 seansai, Vievio m. Lazdynų Pelėdos bibliotekoje – 8693, Teritorinėse bibliotekose – 34190.

Daugiausiai interneto vartotojų pritraukė Semeliškių biblioteka, kuri įsikūrusi mokykloje.

Diagrama Nr. 3. ESVB vartotojų interneto seansai

22. Socialinių tinklų panaudojimas

Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka turi savo paskyras Facebook, Instagram socialiniuose tinkluose bei Youtube tinkle. Visos ESVB Teritorinės bibliotekos turi savo paskyras socialiniame tinkle Facebook.

YouTube tinkle 2023 metais bibliotekos įkelti vaizdo įrašai sulaukė 3275 peržiūrų (2022 m. – 2294), iš viso 33 prenumeratoriai.

Pagrindinę įstaigos Facebook paskyrą seka 2559 sekėjai, puslapis patinka 2227 asmenims. Per 2023 m. Facebook paskyroje apsilankyta 34323 kartus, net dvigubai daugiau nei 2022 m. (17621). Tai galėjo įtakoti padidėjęs ESVB įkeliamų įrašų, istorijų skaičius.

Facebook paskyros turinį pamatytas 66693 kartus, į jį reaguota beveik 21700 kartų.

ESVB Instagram paskyrą seka 340 asmenų. turinį pamatytas 1200 kartų, į jį reaguota 531 kartą.

VI. PROJEKTŲ RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS SIEKIANT TOBULINTI PASLAUGAS

23. Projektai

2023 metais įgyvendinome 6 projektus (1 tarptautinį), 2 neformalaus ugdymo programos vaikams, 1 neformalaus ugdymo programa suaugusiesiems:

- Įgyvendintas Elektrėnų savivaldybės finansuotas nusikaltimų prevencijos ir kontrolės projektas „Suvaldykime smurtą ir patyčias“. Projekto metu organizuoti 3 praktiniai užsiėmimai vaikams ir paaugliams su vaikų ir paauglių psichologu Elektrėnų, Vievio ir Semeliškių bibliotekose.

- Įgyvendintas Lietuvos kultūros tarybos finansuotas projektas „Atvežk bent lašelį kultūros“, kurio metu ESVB bibliotekose buvo organizuoti susitikimai su žymiais meno ir muzikos kūrėjais:

Vievio m. bibliotekoje vyko susitikimas su Vytautu V. Landsbergiu, rašytoju, poetu, publicistu, teatro ir kino režisieriumi;

Kazokiškių bibliotekoje – su Gediminu Storpірščiu, aktoriumi, teatro pedagogu, dainuojamosios poezijos festivalių meno vadovu, dainų autoriumi ir atlikėju;

Gilučių bibliotekoje – su Giedriumi ir Agne Arbačiauskais, aktoriumi, dainų autoriumi ir atlikėju bei violončelininke, dainų autore bei atlikėja;

Gilučių bibliotekoje – su Jurga Šeduikyte, rašytoja, dainininke, muzikos kūrėja ir aktore;

Žebertonių bibliotekoje – su Aleksandru Makejevu, dainų autoriumi ir atlikėju, kompozitoriumi, rašytoju bei scenaristu.

- Įgyvendintas Elektrėnų savivaldybės dalinai finansuojamą švietimo ir ugdymo programos vaikų vasaros užimtumo projektą „Pažinimo vasara bibliotekoje“. Projekto metu Elektrėnų bibliotekoje veikė 5 dienų vaikų vasaros stovykla, kurioje bendradarbiaujant su Elektrėnų savivaldybės įstaigomis ugdyti vaikų kūrybiškumą, fizinį aktyvumą, meninius, literatūros pažinimo gebėjimus.

- Įgyvendintas Elektrėnų savivaldybės finansuotas Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektas „Gyvenkime sveikai“ Vievio miesto Lazdynų Pelėdos bibliotekoje. Jo metu bendradarbiaujant su Vievio ir Semeliškių Vaikų dienos centrais ir mokyklų bendruomenėmis buvo organizuotos paskaitos Vievio ir Semeliškių bibliotekose: „Priklausomybė nuo ekranų“ (lektorė psichologė Ingrida Puronienė) ir „Gamtos tyrinėjimai“ (lektorius gamtininkas Almantas Kulbis).

- Įgyvendintas Elektrėnų savivaldybės remiamas Švietimo ir ugdymo programos vaikų socializacijos projektas „Bendrauk, pažink, tobulėk“. Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos Teritorinių bibliotekų bibliotekininkėms ir Vaikų dienos centrų, dalyvaujančių projekte, atsakingiems darbuotojams organizuota paskaita „Socializacija ir vaikų gerovė“ (lektorė G. Kvieskienė), bendradarbiaujant su Vaikų dienos centrais ir ESVB padaliniais 12 vaikų grupių dalyvavo edukaciniuose užsiėmimuose „Nuspalvink ir pasigamink atminimo ženklą“. Kiekvienai vaikų grupei buvo pristatyta knyga „Elektrėnų savivaldybės atminimo ženklai“ (sudarytojas V. Poviliūnas), vaikams buvo organizuojami edukaciniai užsiėmimai, kurių metu dalyviai pasigamino atminimo ženkliukus.

- Įgyvendintas Erasmus+ KA122-ADU projektas „Bibliotekininkų darbo stebėjimo vizitas“. Jo metu 5 bibliotekos darbuotojai išvyko į darbo stebėjimo vizito į Lenkijoje esančią Žory biblioteką.

- Įgyvendinta Elektrėnų savivaldybės remiama Suaugusiųjų neformalaus ugdymo programa „Interjerinės lėlės kūrybinės dirbtuvės“. Projekto dalyviai buvo supažindinti su taikomojo meno ir amatų technikomis, kostiumo dizaino istorija, kostiumo dizaino sudėtinėmis dalimis, raštais, spalvomis, papuošalais. 11 šios programos lankytojų mokėsi kurti interjerines lėles panaudojant antrines žaliavas.

- Gilučių bibliotekoje buvo organizuojamas vaikų neformalus ugdymas „Keramikos studija vaikams“, kurio dėka teritorinių bibliotekų vaikai turėjo galimybę kurti iš molio, pažinti etnokultūrinės tradicijas. Vyko 36 užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 12 vaikų.

- Gilučių bibliotekoje pagal neformaliojo vaikų švietimo programą buvo organizuojama „Keramikos studija“. Vyko 36 užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 12 vaikų.

24. Dalyvavimas įvairiose kitų institucijų programose, projektuose, akcijose

Metų knygos rinkimai. Kaip ir kiekvienais metais, visos Elektrėnų savivaldybės bibliotekos supažindino savo skaitytojus su „Metų knygos rinkimų“ akcija, pristatė knygas, skatino gyventojus domėtis šiuolaikine lietuvių literatūra, skatino skaityti, atkreipti dėmesį į įdomiausius, ryškiausius metų kūrinius, populiarino skaitymą kaip prasmingą, įvairiapusiškai praturtinančią ir patrauklią veiklą.

Saugesnio interneto savaitė. 2023 m. Elektrėnų savivaldybės bibliotekos dalyvavo saugesnio interneto savaitės renginiuose, kurių tikslas – atkreipti dėmesį į aktualius skaitmeninius iššūkius, skatinti saugesnį naudojimąsi internetu ir skaitmeninėmis technologijomis. 2023 metų akcijos šūkis – Kurkime geresnį internetą kartu!

Skaitmeninė savaitė. Visos savivaldybės bibliotekos dalyvavo akcijoje. Jos metu kvietėme gyventojus dalyvauti internetinėse transliacijose, supažindinančiose su aktualiomis e. paslaugomis bei saugesniu naudojimu technologijomis. Skatinome pasitikrinti savo skaitmeninio raštingumo žinias bei tobulinti savo skaitmeninius įgūdžius.

Šiaurės šalių literatūros savaitė. Visos Elektrėnų savivaldybės bibliotekos organizavo tradicija tapusius Šiaurės šalių literatūros savaitės renginius, kurių tikslas – propaguoti Šiaurės šalių literatūrą ir prisidėti prie skaitymo skatinimo. 2023 metų tema – „Kalėdos Šiaurės šalyse“.

Pasaulinė medijų ir informacinio raštingumo savaitė. Šios akcijos tikslas – Medijų ir informacinis raštingumas (MIRKT) – būtiniosios kompetencijos (žinios, gebėjimai ir nuostatos), padedančios kritiškai vertinti žiniasklaidos, socialinių tinklų informaciją ir atrinkti patikimos informacijos šaltinius. MIRKT savaitės metu visos savivaldybės bibliotekos kvietė lankytojus stebėti virtualius renginius, kurie buvo transliuojami „Biblioteka visiems“ Youtube kanale. Kvietėme į MIRKT orientacinį žygį „Taigi viską žinau...“ po Elektrėnus. Vyko susitikimas su doc. Linu Petkevičiumi, kuriame buvo kalbama apie mitais ir legendomis apipintą dirbtinį intelektą, jo naudą ir grėsmes, apie jo įsiliejimą į mūsų visų gyvenimus. Jaunimo klubo „Ateitis skaito“ nariai sudalyvavo MIRKT protmūšyje.

Nacionalinė bibliotekų savaitė. Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu, balandžio 27 d., vyko „Leidyklų diena“ renginiai Elektrėnų bibliotekoje. Taip pat buvo pristatyta nauja paslauga – bibliotekos knygomatas, kad skaitytojai bet kuriuo paros metu, bet kurią savaitės dieną, knygas galėtų skolintis paprasčiau ir patogiau.

Skaitymo iššūkis „Vasara su knyga“. Skaitymo iššūkis „Vasara su knyga“. Elektrėnų savivaldybės bibliotekos kiekvienais metais prisijungia prie skaitymo iššūkio. 2023 m. iššūkį įveikė 97 skaitytojai.

Akcija „Bibliotekų knygų Kalėdos“. Elektrėnų savivaldybės bibliotekos 2023 m. prisidėjo prie bibliotekininkų bendruomenės inicijuojamos šventinės akcijos, kurios metu gyventojai padovanojo 23 knygas (už 118,00 Eur).

Žaidimai „Auksinis protas“. 2023 metais „Auksinio proto“ žaidimas pritraukė dar daugiau žaidėjų. Tai vienas populiariausių ir mėgstamiausių bibliotekos lankytojų tęstinis renginys. 2023 metais buvo žaidžiami 19 ir 20 intelektualinio žaidimo „Auksinis protas“ sezonai. Iš viso sužaisti 31 žaidimai, kuriuose dalyvavo 9 komandos.

Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos projektas „Vilnijos vartai“. ESVB ir toliau partnerio teisėmis dalyvauja Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus VB rengiamame tęstiniame projekte, kuris skirtas kraštotyros informacijos sklaidai internete, kuriant portalą „Vilnijos vartai“. ESVB darbuotojai nuolat pildo informaciją apie Elektrėnų kraštą ir kraštiečius šiame portale.

Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos projektas „Skaitymo festivalis‘23“. 2023 m. festivalyje dalyvavome su Vievio m. Lazdynų Pelėdos bibliotekos edukacija „Ženkliukų gaminimas“.

Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos projektas „Bibliotekos – autorystės ambasados. Praktiniai seminarai bibliotekininkams“. Kėlėme specialistų kompetencijas autorių teisių ir gretutinių teisių srityje.

„Biblioteka visiems“ hibridinė konferencija „KONFERENCIJA plus. Įtraukties istorijos“. Dalyvavome su dviem ESVB darbuotojų įtraukties istorijomis.

VII. ATSTOVAVIMAS IR PARTNERYSTĖ

25. Atstovavimas ir partnerystė

Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka nuolat bendradarbiauja su Elektrėnų savivaldybės kultūros ir švietimo įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis. Organizuojant įvairius bibliotekos renginius, edukacijas, vedant mokymus bendradarbiaujame su darželiais, mokyklomis, Paramos šeimai tarnyba, neįgaliųjų organizacijomis, Visuomenės sveikatos biuru, laikraščių „Elektrėnų žinios“ ir „Elektrėnų kronika“ redakcijomis ir pan.

2023 m. pasirašytos net 11 naujų bendradarbiavimo sutarčių su naujais partneriais.

26. Savanorystė bibliotekoje

2023 m. ESVB, bendradarbiaujant su Jaunimo reikalų departamentu, 11 savanorių atliko 6 mėn. trukmės jaunimo savanorišką tarnybą, dar 3 savanorės 2023 m. sausį baigė 6 mėn. savanorišką tarnybą. Savanorės veiklą vykdė Elektrėnų, Pakalniškių, Vievio, Semeliškių bibliotekų veiklose, susipažino su bibliotekininko profesija, prisidėjo prie renginių, akcijų organizavimo, padėjo administruoti bibliotekos Instagram paskyrą, prisidėjo prie viešinimo, padėjo organizuoti veiklas ESVB organizuotoje Vasaros skaitykloje Vaikų pasaulyje, siūlė savo idėjas bibliotekos veikloms, prisidėjo prie renginių, viktorinų vaikams, prie jaunimo klubo „Ateitis skaito“ veiklos, įvairių akcijų organizavimo.

Vievio m. Lazdynų Pelėdos bibliotekoje jaunimo savanorišką tarnybą atliko 2 savanorės. Jos tvarkė dokumentų fondą, padėjo organizuoti ir vesti renginius. Bendradarbiaujant su Vievio vaikų dienos centru „Vėjukai“ ir Vievio Jurgio Milančiaus pradinė mokykla suorganizavo bendrą renginį „Žalia šviesa gyvenimui“. Jos žaidimais užimdavo į biblioteką užsukančius vaikus, rūpinosi, kad Vievio knygų namelis neištuštėtų. Savanorėms vieviečiams viešino žinias apie bibliotekoje vykstančius renginius.

Pakalniškių bibliotekoje 1 savanorė atliko 6 mėn. trukmės jaunimo savanorišką tarnybą. Savanorė buvo labai žingeidi, iniciatyvi ir labai norėjo kuo daugiau prisidėti prie veiklų vaikams. Tad dalyvavo organizuojant, vedant vaikams įvairias edukacijas, žodinius renginius, viktorinas, padėjo vaikams edukacijų metu, stengėsi pritraukti vaikus į biblioteką organizuodama įvairių stalo žaidimų savaitę, stalo žaidimų dienas. Rengė ir ieškojo informacijos įvairioms parodoms bibliotekoje, padėjo tvarkant knygų ir spaudinių fondą, prisidėjo rengiant pranešimus socialiniams tinklams apie vykčius renginius, kūrė renginių skelbimus ir juos platino.

Semeliškių bibliotekoje 2 savanorės atliko 6 mėn. trukmės jaunimo savanorišką tarnybą. Jos prisidėjo prie renginių ir akcijų organizavimo bei jų viešinimo, ruošė edukacijoms reikalingas priemones, asistavo jų metu. Savanorės konsultavo bibliotekos lankytojus, tvarkė knygų fondą, vedė anglų kalbos užsiėmimus pradinukams.

Savanorių dalyvavimas bibliotekų veiklose paskatino aktyvesnį kitų jaunuolių lankymąsi ESVB bibliotekose.

VIII. DOKUMENTŲ FONDAS IR JO PANAUDOJIMAS

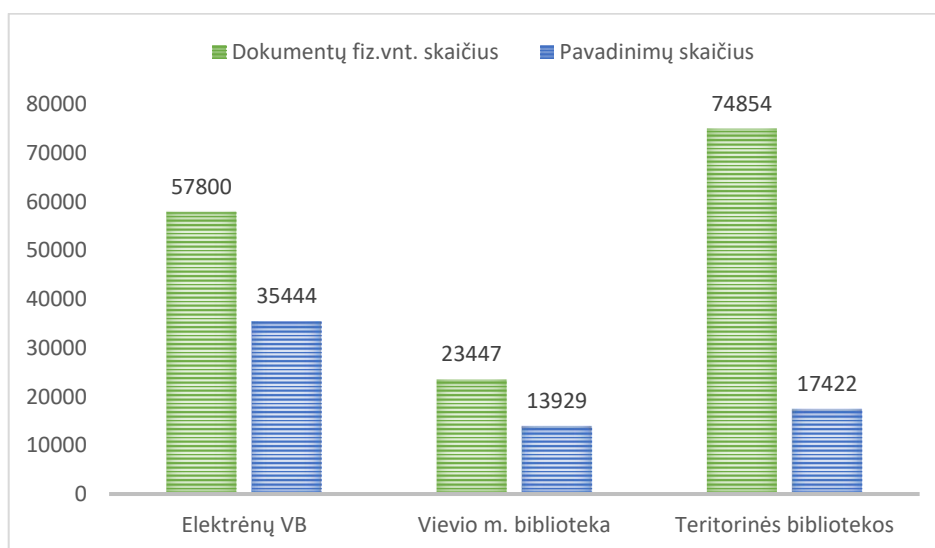
27. Fondo būklė

ESVB fonduose 2023-12-31 buvo 156 101 fiz. vnt. ir 35 674 pav. dokumentų.

- Elektrėnų VB fonduose yra 57 800 fiz. vnt. ir 35 444 pav. dokumentų;
- Vievio biblioteka – 23 447 fiz. vnt. ir 13 929 pav. dokumentų;
- TB – 74 854 fiz. vnt. ir 17 422 pav. dokumentų.

Vidutinis kaimo padalinio dokumentų fondų dydis 7 485 fiz. vnt.

Diagrama Nr. 4. ESVB dokumentų fondas 2023-12-31

Kaimo filialuose esančių dokumentų fondas sudaro 47,95 proc. nuo viso ESVB dokumentų fondo, Elektrėnų VB fondas sudaro 37,03 proc., o Vievio m. bibliotekos fondas – 15,02 proc. nuo viso ESVB dokumentų fondo.

Teminė dokumentų fondo sudėtis 2022 - 2023 m. (be periodikos)

	Grožinė literatūra		Mokslo šakų literatūra	
	2023 m.	2022 m.	2023 m.	2022 m.
	fiz.vnt.	fiz.vnt.	fiz.vnt.	fiz.vnt.
Elektrėnų VB	32679	32761	21822	21574
Vievio biblioteka	13711	13171	7434	7207
Kaimo filialai	53018	52680	14248	15695
Viso ESVB	99408	98612	43504	44476

Didžiąją dalį dokumentų fondo sudaro grožinė literatūra 63,7 proc. (2022 m. – 56,9 proc.), palyginus su 2023 m. grožinės literatūros fondas padidėjo 6,8 proc. Šakinės literatūros procentas bendrame bibliotekos fonde sudaro 27,9 proc. (2022 m. – 25,6 proc.). Nežymų šakinės literatūros padidėjimą sąlygojo tai, kad šios literatūros buvo daugiau įsigyta.

Fondo būklė, grožinė ir šakinė literatūra bei periodiniai ir tęstiniai leidiniai (2023-12-31)

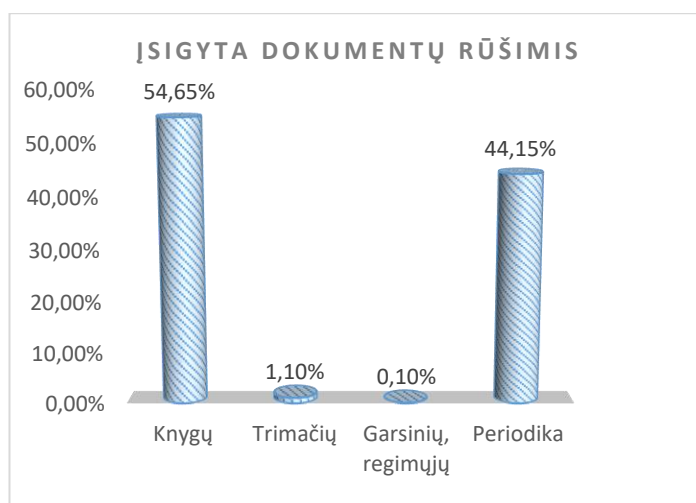
	Fondo dydis		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra		Periodiniai leidiniai	
	fiz. vnt.	pav.	fiz. vnt.	%	fiz. vnt.	%	fiz. vnt.	%
Elektrėnų VB	57800	35444	32679	56,5	21822	37,8	3299	5,7
Vievio biblioteka	23447	13929	13711	58,5	7434	31,7	2302	9,8
KF	74854	17422	53018	70,8	14248	19,1	7588	10,1
Viso ESVB	156101	35674	99408	63,7	43504	27,9	13189	8,4

Periodinių leidinių fondas sudaro 8,4 proc. viso bibliotekos dokumentų fondo.

28. Dokumentų gautis

ESVB komplektuodama spaudinių ir kitų dokumentų fondus, orientuojasi į pagrindines vartotojų grupes ir jų poreikius. Kiekvienais metais prioritetiniais pagrindais komplektuojama originalioji ir verstinė vaikų literatūra (grožinė ir mokslo populiarinimo), lietuvių rašytojų kūriniai vaikams, vaikų literatūros kritika, vaikų periodika ir informaciniai leidiniai. 2023 m. vaikų literatūros gautis sudaro 36,3 proc. visų gautų dokumentų. Didelis dėmesys skiriamas kraštotyros fondo komplektavimui. 2023 m. įsigyta 220 kraštotyros dokumentai.

Diagrama Nr. 5. ESVB įsigytų dokumentų sudėtis

Spaudiniai, laikmenos ir kiti dokumentai komplektuojami vadovaujantis Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos supaprastintų viešųjų mažos vertės pirkimų taisyklėmis. Visi nauji dokumentai buvo pirkti tiesiai iš leidėjų, pasinaudojant akcijomis ir nuolaidomis. Per 2023 m. bendradarbiauome su 23 leidyklomis ir 4 autoriais.

Sutartis su Lietuvos Respublikos kultūros ministerija dėl bibliotekai skirtų valstybės biudžeto lėšų dokumentams įsigyti buvo pasirašyta 2024 m. sausio 11 d., tad skaitytojus naujos knygos pasiekė tuoj po sutarties pasirašymo. Elektrėnų savivaldybė skiria lėšų periodikos prenumeratai ir kraštotyros dokumentams įsigyti.

2023 m. iš viso gauta 7389 fiz.vnt. (1110 pavadinimų) naujų dokumentų, iš jų:

- knygų ir serialinių leidinių – 7300 fiz. vnt.;
- garsinių, regimųjų - 8 fiz. vnt.;

- trimačių dokumentų – 81 fiz. vnt.

2023 metais naujai gautų dokumentų procentas visame ESVB fonde yra 4,7 proc.

2023 m. gauta 468 fiz. vnt. arba 6,3 proc. dokumentų su periodika mažiau nei 2022 m. ir 629 fiz. vnt. arba 15,2 proc. mažiau dokumentų be periodikos nei 2022 m., nes valstybės biudžeto dotacija sumažėjo 6,7 proc. 2023 m. 30,2 proc. visų gautų knygų sudarė skaitytojų, bibliotekos rėmėjų dovanos bei leidiniai, kurių leidybą iš dalies finansuoja Kultūros tarybos rėmimo fondas. Kraštietės Daiva Žilinskytė padovanojo 106 knygas ir Vilija Dobrovolskienė-Telišauskaitė padovanojo 25 knygas. Buvęs Elektrėnų miesto meras Kęstutis Vaitukaitis bibliotekai padovanojo 179 knygas.

2023 m. iš naujai gautų dokumentų 75,3 proc. sudarė grožinė literatūra (3,6 proc. mažiau nei 2022 m.):

- Elektrėnų VB – 69,2 proc.;
- Vievio biblioteka – 71,9 proc.;
- TB – 80,4 proc.

2023 m. iš naujai gautų dokumentų 24,7 proc. (3,6 proc. daugiau nei 2022 m.) sudarė šakinės literatūros dokumentai:

- Elektrėnų VB – 30,8 proc.;
- Vievio biblioteka – 28,0 proc.;
- TB – 19,6 proc.

Vaikų literatūra sudaro 36,3 proc. naujai gautų dokumentų (5,4 proc. mažiau nei 2022 m.).

2023 m. vienas gautas dokumentas vidutiniškai kainavo 8,96 euro (11,3 proc. daugiau nei 2022 m.). Biudžeto lėšomis vieno įsigyto dokumento kaina buvo 10,44 euro (2022 m. vieno įsigyto dokumento kaina buvo 17,7 proc. didesnė).

Iš viso įsigyta dokumentų (fiz. vnt. ir n. pav.)

(Lyginamoji 2023 m. ir 2022 m. analizė)

	2023 m.		2022 m.		Skirtumas	
	fiz. vnt.	pav.	fiz. vnt.	pav.	fiz. vnt.	pav.
Elektrėnų VB	1916	901	1901	862	+15	+39
Vievio biblioteka	1280	642	1452	757	-172	-115
KF	4193	550	4504	532	-311	+18
Viso ESVB	7389	1110	7857	1019	-468	+91

Per metus įsigyta iš viso dokumentų (su periodika): vidutiniškai vienoje miesto bibliotekoje – 1280 fiz. vnt. 642 pav.; vidutiniškai vienoje teritorinėje bibliotekoje – 419 fiz. vnt. 55 pav.

Naujai gauti dokumentai be periodikos (fiz. vnt., n. pav.)

(Lyginamoji 2023 m. ir 2022 m. analizė)

	2023 m.		2022 m.		Skirtumas fiz. vnt.
	fiz.vnt.	n.pav.	fiz. vnt.	n.pav.	
Elektrėnų VB	1311	892	1280	847	+31
Vievio biblioteka	767	636	977	739	-210

KF	2049	546	2499	523	-450
Viso ESVB	4127	1104	4756	1002	-629

Gauta grožinės literatūros be periodikos (fiz. vnt., n. pav.)

(Lyginamoji 2023 m. ir 2022 m. analizė)

	2023 m.		2022 m.		Skirtumas fiz. vnt.
	fiz. vnt.	n. pav.	fiz. vnt.	n. pav.	
Elektrėnų VB	907	565	950	595	-43
Vievio biblioteka	552	445	717	539	-165
KF	1648	405	2089	403	-441
Viso ESVB	3107	687	3756	688	-649

Gauta šakinės literatūros be periodikos (fiz. vnt., n. pav.)

(Lyginamoji 2023 m. ir 2022 m. analizė)

	2023 m.		2022 m.		Skirtumas fiz. vnt.
	fiz. vnt.	n.pav.	fiz. vnt.	n.pav.	
Elektrėnų VB	404	327	330	252	+74
Vievio biblioteka	215	191	260	200	-45
KF	401	141	410	120	-9
Viso ESVB	1020	417	1000	314	+20

Gauta periodinių leidinių

(Lyginamoji 2023 m. ir 2022 m. analizė)

	2023 m.		2022 m.		Skirtumas fiz. vnt.
	fiz. vnt.	pav.	fiz. vnt.	pav.	
Elektrėnų VB	605	77	621	86	-16
Vievio biblioteka	513	60	475	61	+38
KF	2144	51	2005	52	+139
Viso ESVB	3262	79	3101	89	+161

Spausdintų periodinių leidinių prenumeratai lėšas skiria Elektrėnų savivaldybė. Periodika buvo prenumeruojama iš AB „Lietuvos paštas“, UAB „Verslo žinios“, UAB „Lietuvos rytas“, UAB „Elektrėnų žinios“, UAB „Elektrėnų kronika“.

2023 m. spausdintos periodikos gauta 3262 fiz. vnt. už 11258,36 Eur. Tame skaičiuje prenumeruotų leidinių gauta 2582 fiz. vnt. už 7522,50 Eur ir 680 fiz. vnt. už 3735,87 Eur dovanojo leidėjai, VšĮ „Baltijos miškai“, Lietuvos kariuomenės kanceliarijos Karinės periodikos redakcija,

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba bei Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas. 2023 m. gauta 161 fiz. vnt. arba 5,2 proc. periodinių leidinių daugiau nei ankstesniais metais, nes 33 proc. daugiau periodinių leidinių gavome dovanų.

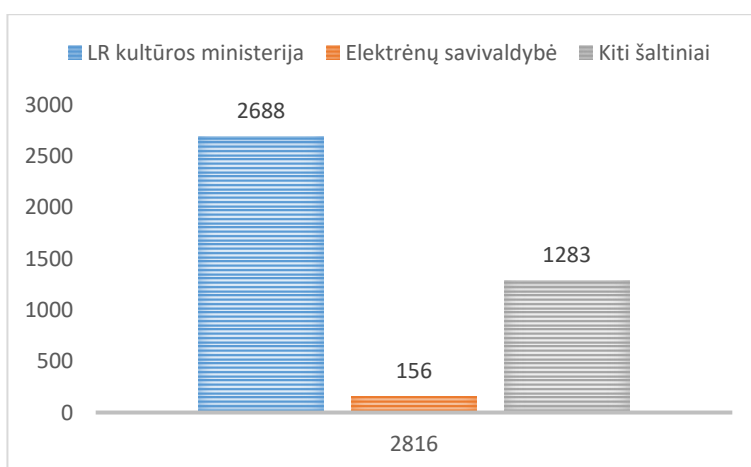
Palyginus su 2022 m. ataskaitiniais metais periodinių leidinių gauta:

Elektrėnų VB gavo 16 fiz. vnt. arba 2,6 proc. periodinių leidinių mažiau; Vievio biblioteka – 38 fiz. vnt. arba 8,0 proc. periodinių leidinių daugiau; KF – 139 fiz. vnt. arba 6,9 proc. periodinių leidinių daugiau. Vienam filialui vidutiniškai teko 214,4 fiz. vnt. periodinių leidinių. Periodinių leidinių pavadinimų gauta 10 vnt. arba 12,6 proc. mažiau nei praėjusiais metais.

2023 m. biblioteka prenumeravo 39 pavadinimų žurnalų ir laikraščių, 10 pavadinimų mažiau nei pernai. Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas dovanojo 35 pavadinimų žurnalų ir laikraščių, 5 pavadinimais mažiau nei pernai.

2023 metų lėšos pagal finansavimo šaltinį dokumentams įsigyti (be periodikos)

Diagrama Nr. 6. ESVB dokumentų gavimas be periodikos pagal finansavimo šaltinį

2023 m. iš Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos skirtų lėšų įsigyta 2688 fiz. vnt. arba 25,6 proc. dokumentų mažiau nei ankstesniais metais, kadangi lėšų iš valstybės biudžeto gauta 6,7 proc. mažiau. Palyginus su praėjusiais metais iš savivaldybės skirtų lėšų įsigyta 120 fiz. vnt. dokumentų daugiau, iš viso 156 fiz.vnt.

2023 m. dokumentų (knygos, periodika ir kt. dokumentai) įsigijimui panaudota 48221,59 Eur (2022 m. – 48555,38). Iš jų:

- Kultūros ministerijos lėšos spaudiniams įsigyti – 27992,00 Eur (2022 m. – 29880,00 Eur);
- Savivaldybės lėšos – 9224,73 Eur (2022 m. – 8147,80 Eur);
- Kitos lėšos (fizinė ir juridinių asmenų dovanos, Kultūros tarybos projektų leidiniai) – 11004,86 Eur (2022 m. – 8035,33 Eur).

73,0 proc. visų gautų lėšų skirta knygų įsigijimui, 23,3 proc. skirta periodikai, 3,7 proc. – kitiems dokumentams.

- Knygomis – 35201,85 Eur (2022 m. – 38141,05 Eur);
- Periodikai – 2023 m – 11258,36 Eur (prenumerata – 7522,50 Eur. ir dovanos – 3735,87 Eur); (2022 m. – 10250,05 Eur (prenumeratai 7757,80 Eur ir dovanos 22492,20 Eur);
- Kiti dokumentai (trimačiai, garsiniai, regimieji) – 11761,37 Eur (2022 m. – 164,28 Eur).

2023 m. iš viso vienam savivaldybės gyventojui dokumentų iš visų šaltinių įsigyta už 1,36 Eur (2022 m. – 2,05 Eur). Iš jų:

- Kultūros ministerijos skirtų lėšų vienam savivaldybės gyventojui teko 1,03 Eur (2022 m. – 1,26 Eur);
- Savivaldybės lėšų dokumentams įsigyti skirtų lėšų vienam savivaldybės gyventojui teko 0,34 Eur (2022 m. – 0,34 Eur);

- Kitų lėšų (projektų, paramos, privačių asmenų dovanų ir kt.) vienam savivaldybės gyventojui teko 0,36 Eur (2022 m. – 0,44 Eur).

29. Dokumentų nurašymas

*Nurašyta dokumentų iš viso (fiz. vnt. ir pav.) be periodikos
(Lyginamoji 2023 m. ir 2022 m. analizė)*

	2023 m.		2022 m.		Skirtumas	
	fiz. vnt.	pavad.	fiz. vnt.	pavad.	fiz. vnt.	pavad.
Elektrėnų VB	1145	740	599	402	+546	+338
Vievio biblioteka	0	0	41	29	-41	-29
KF	3158	352	2658	235	+500	+117
Viso ESVB	4303	928	3298	485	+1005	+443

2023 m. pripažintų nereikalingais arba netinkamais naudoti bibliotekos dokumentų nurašyta 4303 fiz. vnt. t.y. 30,5 proc. daugiau nei 2022 m. Pagal nurašymo priežastis nurašyta: susidėvėję ir vartotojų sugadinti dokumentai sudaro 2889 fiz.vnt. t.y. 67,1 proc.; praradę aktualumą sudaro 227 fiz.vnt. t.y. 5,3 proc.; trūkumai fonduose sudaro 42 fiz.vnt. t.y. 1,0 proc. nuo bendro nurašytų dokumentų kiekio. Periodinių leidinių nurašyta 20402 fiz.vnt., t.y. 17454 fiz.vnt. daugiau nei 2022 m., nes 2021 m. metais labai daug periodinių leidinių egzempliorių buvo netvarkingai konvertuoti, todėl 2022 m. buvo nurašyta tik tie egzemplioriai, kurie buvo tvarkingi. Iš viso 2023 m. buvo nurašyta 24705 fiz.vnt. dokumentų, t.y. 592,1 proc. daugiau nei praėjusiais metais, nes labai atsakingai peržiūrėjom visą periodinių leidinių fondą. 2022 m. iki gruodžio 31 d. buvo atlikti fondo patikrinimai penkiuose kaimo filialuose: Beižionių, Gilučių, Pakalniškių, Pastrėvio ir Žebertonių bibliotekose. Patikrinus šių bibliotekų dokumentų fondus, nustatyti trūkumai sudarė 37 fiz.vnt. dokumentų, tačiau patikrinimo ir trūkstančių dokumentų nurašymo aktai sudaryti 2023 m. sausio mėnesį, todėl šie duomenys pateko į 2023 m. ataskaitą.

30. Kraštotyros dokumentų fondas ir jo panaudojimas

2023 m. Elektrėnų SAS kraštotyros fonde buvo 1868 (2022 m. buvo 2503), Vievio – 422 (2022 m. buvo 422), Teritorinių bibliotekų – 1837 fiz. dok. (2022 m. buvo 1773) Elektrėnų SAS matomas fondo sumažėjimas dėl to, jog 2023 m. iš šio fondo buvo išskirtos dovanotos knygos ir sukurtas naujas Kolekcijų fondas.

Kraštotyros fondas, kraštotyros įrašų skaičius, kraštotyros darbų skaičius

	Kraštotyros fondas (fiz. vnt.)	2023 m. parengtų kraštotyros darbų skaičius
Elektrėnų SAS	1868	1
Vievio m. biblioteka	422	2
Teritorinės bibliotekos	1837	2
ESVB	4127	5

Bibliotekų kraštotyros fonduose iš viso saugoma 4127 fiz. vnt. spaudinių. Iš viso kraštotyros fonde 2023 m. gruodžio 31 d. duomenimis buvo 512 kraštotyros darbų.

Per 2023 m. Elektrėnų savivaldybės bibliotekų kraštotyros fondus papildė 108 (161) nauji kraštiečių kūrybos leidiniai bei leidiniai apie Elektrėnų kraštą. 2023 metais įsigijome 2 naujus Elektrėnų literatų klubo „Strėva“ almanachus: „Vėjarodžiai veidrodžio atspindy“; „Srauniais upeliais į didžią Kūrybos upę“. Almanachų sudarytoja ir redaktorė Vilija Dobrovolskienė. Knyga apie Kietaviškes čia rašoma apie Kietaviškių apylinkių archeologinius kultūros paveldo objektus: apie archeologines ekspedicijas ir jų metu Bajorų kaime rytinėje Briaunio ežero pakrantėje atrastą degintinį kapinyną, sakralinį paveldą, Kietaviškių krašto knygnešius ir daraktorius. Knygos autorė Danutė Gudelienė. Krašietės Viltautės Krupickaitės 2023 metais išleista eilėraščių knyga „Žiedlapiai kyla aukštyn“. 2023 metais išleistas albumas Beižionių patriotai, albumas skiriamas Beižionyse gyvenusiems kovotojams už laisvę atminti. Knygos sudarytojos Janeta Ališauskienė ir Audra Gudeliūnienė. Ir kiti kraštiečių leidiniai.

31. Informacinių dokumentų fondas

Informacinis fondas

	2023 m.
Elektrėnų SAS	1973
Vievio m. biblioteka	2998
Teritorinės bibliotekos	2528
ESVB	4971

ESVB iš viso sukaupia 4971 fiz. vnt. informacinių leidinių. Pastebime, kad vis daugiau informacijos persikėlus į internetą, Informacinio fondo paklausa kasmet mažėja.

32. Regėjimo negalią turinčių vartotojų fondas

Elektrėnų bibliotekoje regėjimo negalią turintys asmenys gali naudotis Lietuvos audiosensorinės bibliotekos teikiamomis paslaugomis. 2022 m. šiomis paslaugomis pasinaudojo 6 vartotojai, kuriems išduotos 246 garsinės knygos, regėjimo negalią turintys skaitytojai Elektrėnų bibliotekoje apsilankė 17 kartų. Lietuvos audiosensorinė biblioteka suteikė Elektrėnų bibliotekai galimybes naudotis garsinių knygų grotuvais, šia paslauga 2022 m. pasinaudojo 6 vartotojai. 2022 metais vartotojai pradėti registruoti į Lietuvos audiosensorinę biblioteką per www.elvis.lt svetainę. Prisiregistravę vartotojai gali tiesiogiai klausyti ar įsirašyti į atminties kortelę audioknygas. 2022 m. į www.elvis.lt buvo užregistruota 10 vartotojų.

ESVB statistika ELVIS sistemoje 2023 m.: Vartotojų skaičius: 23 (iš jų 17 naujų); Leidinių išdavimų skaičius: 300; Perklauso: 27; Parsisiuntimai: 490.

33. TBA

Tarpbibliotekinis abonementas (TBA) – tai tokia bibliotekų bendradarbiavimo forma, kai viena biblioteka skolina dokumentus arba pateikia straipsnių kopijas kitai bibliotekai.

2023 m. TBA paslauga naudojosi net 75 ESVB vartotojai. Gauta 119 užklausų iš bibliotekos vartotojų, iš jų įvykdyta – 112, gauta 117 dokumentų.

34. Dokumentų fondo apsauga

ESVB fondai tikrinami vadovaujantis LR Kultūros ministro įsakymu „Dėl bibliotekų fondo apsaugos nuostatų patikrinimo“. Bibliotekose, kurių dokumentų fondas neviršija 15 tūkst. fiz. vnt. (visi teritorinės bibliotekos) fondo patikrinimas daromas kas 5–7 metai, bibliotekose, turinčiose 15–50 tūkstančių fizinių vienetų fondus (Vievio m. biblioteka) – kas 10–15 metų; turinčiose 50–100 tūkstančių (Elektrėnų SAS) – kas 15–20 metų; Taip pat fondai visada yra tikrinami pasikeitus atsakingam asmeniui.

Biblioteka	Paskutinio fondo patikrinimo data
Elektrėnų SAS	2015 m.
Žebertonių Teritorinės bibliotekos	2022 m.
Pylimų Teritorinės bibliotekos	2021 m.
Beižionių Teritorinės bibliotekos	2022 m.
Gilučių Teritorinės bibliotekos	2022 m.
Jagėlonių Teritorinės bibliotekos	2021 m.
Kazokiškių Teritorinės bibliotekos	2023 m.
Kietaviškių Teritorinės bibliotekos	2021 m.
Pakalniškių Teritorinės bibliotekos	2022 m.
Pastrėvio Teritorinės bibliotekos	2022 m.
Semeliškių Teritorinės bibliotekos	2021 m.
Vievio m. biblioteka	2021 m.

Ataskaitiniais metais fondo patikrinimas buvo atliktas Kazokiškių bibliotekoje, kurioje nustatytas 5 fiz.vnt. trūkumas už 45,02 Eur.

35. Leidinių atnaujinimo galimybės bibliotekoje

Leidinių atnaujinimo galimybės bibliotekoje priklauso nuo finansavimo bei bibliotekos rėmėjų. Ataskaitiniais metais fondas atsinaujino 4,7 proc. Per ataskaitinius metus, bibliotekos rėmėjai - leidyklos ir autoriai taip pat prisidėjo prie leidinių atnaujinimo bibliotekose, bibliotekai dovanavo 1136 fiz. vnt. knygų už 5968,35 Eur.

36. Vartotojų negrąžintų dokumentų išieškojimo būdai, šio darbo rezultatai, problemos

ESVB yra priėmusi sprendimą delspinigių už laiku negrąžintus leidinius iš skaitytojų neimti, vietoj skolos skaitytojai atneša panašios vertės knygų.

ESVB dažniausiai naudojami šie negrąžintų dokumentų išieškojimo būdai:

- skambučiai telefonu,
- elektroniniai priminimo laiškai,
- pranešimų įteikimas skaitytojo nurodytu gyvenamosios vietos adresu.

Problemos: kartais skaitytojai yra nepasiekiami jų nurodytais kontaktais.

IX. TAIKOMIEJI TYRIMAI IR METODINĖ VEIKLA

37. Dalyvavimas respublikiniuose tyrimuose

Elektrėnų SVB 2023 metais dalyvavo šiuose regioniniuose ir respublikiniuose tyrimuose ir apklausose:

- LNB tyrime „Skaitymo klubų monitoringas“;

Elektrėnų SVB organizuoti tyrimai

- Vartotojų pasitenkinimo ESVB teikiamomis paslaugomis 2023 metais tyrimas (spalio–lapkričio mėn.);
- Veiklų vaikams (1–9 m.) poreikis Elektrėnų bibliotekoje (birželio–rugsėjo mėn.).

Metodinės veiklos kryptys ir uždaviniai

Metodinės veiklos tikslas – kelti bibliotekininkų bendrąsias ir profesines kompetencijas, skatinti jų kūrybiškumą, organizuoti praktinę pagalbą filialų darbuotojams. Pagrindinės kryptys: bibliotekos dokumentų rengimas, filialų veiklos organizavimas, patikra ir praktinės pagalbos teikimas, mokomųjų seminarų, bibliotekininkų pasitarimų, bibliotekos procesų tobulinimas ir naujų technologijų diegimas, bibliotekų tiriamoji veikla, analizė ir apibendrinimas.

Metodinių rekomendacijų rengimas

- parengtas įsimintinų 2024 m. kraštiečių datų kalendorius;
- parengtas „Atmintinų datų kalendorius 2024 metams“;
- metodinių rekomendacijų Bibliotekos svetainėje integruotos bibliotekinės apskaitos (dienoraščio) ir paslaugų pildymui parengimas;
- metodinės priemonės bibliotekininkui apie DB parengimas;
- metodinės priemonės bibliotekininkui „Renginių apskaita ir viešinimas parengimas“;
- knygomato naudojimo instrukcijos vartotojams parengimas;
- Naudojimosi knygomatu metodinės priemonės bibliotekininkui parengimas.
- ESVB sensorinių žemėlapių „Biblioteka visiems“ parengimas;

Praktinės pagalbos teikimas

Elektrėnų VB specialistai teikė metodinę ir praktinę pagalbą Teritorinių bibliotekų darbuotojams fondų patikros, dokumentų nurašymo, kraštotylinės veiklos, dokumentų parodų rengimo ir kitais bibliotekinės veiklos klausimais, konsultavo Teritorinių bibliotekų bibliotekininkus, mokė naujai priimtus darbuotojus, telefonu, el. paštu bei išvykų į Teritorines bibliotekas metu. Seminaro metu ir nuvykus į Teritorines bibliotekas, bibliotekininkai buvo supažindinti su naujais bibliotekos norminiais dokumentais.

2023 metais ESVB Teritorinių bibliotekų tarpe buvo organizuotas „Informatyviausios parodos konkursas“, kuriam rengiantis pateiktos rekomendacijos, atnaujintos kaimo filialų darbuotojų žinios dokumentų parodų rengimo klausimais.

Beižionių Teritorinėje bibliotekoje pradėjo dirbti nauja darbuotoja, kuriai teiktos metodinės konsultacijos ir rekomendacijos įvairiais bibliotekinės veiklos klausimais.

X. BIBLIOTEKOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA, DARBUOTOJAI IR JŲ PROFESIONALUMO UGDYMAS

38. Bibliotekos organizacinė struktūra

2023 m. ESVB dirbo pagal 2022 m. gruodžio 2 d. direktoriaus įsakymu Nr. V-62 patvirtintą struktūrą, kurią sudarė šie ESVB skyriai ir teritoriniai padaliniai-bibliotekos:

- Metodikos ir komunikacijos skyrius;
- Informacinių išteklių skyrius;
- Infrastruktūros skyrius;
- Skaitytojų aptarnavimo skyrius;
- Vievio miesto Lazdynų Pelėdos filialas ir 10 filialų-bibliotekų: Beižionių, Jagėlonių, Gilučių, Kazokiškių, Kietaviškių, Pakalniškių, Pastrėvio, Pylimų, Semeliškių, Žebertonių.

2023 m. lapkričio 29 d. Elektrėnų savivaldybės tarybos sprendimu Nr. VII.TS-154 patvirtinta nauja ESVB struktūra, įsigaliojusi nuo 2024 m. sausio 1 d.:

- Metodikos ir komunikacijos skyrius;
- Informacinių išteklių skyrius;
- Bendrasis skyrius;
- Elektrėnų krašto muziejus;
- Elektrėnų skaitytojų aptarnavimo skyrius;
- Vievio miesto Lazdynų Pelėdos biblioteka;
- Teritorinių bibliotekų skyrius, kuriam priklauso Beižionių, Jagėlonių, Gilučių, Kazokiškių, Kietaviškių, Lazdenų, Pakalniškių, Pastrėvio, Pylimų, Semeliškių, Žebertonių bibliotekos.

Infrastruktūros skyrius reorganizuotas į Bendrąjį skyrių, Skaitytojų aptarnavimo skyrius pervadintas į Elektrėnų skaitytojų aptarnavimo skyrių, reorganizavus Elektrėnų savivaldybės literatūros ir meno muziejų jis buvo prijungtas prie ESVB ir tapo jos padaliniu Elektrėnų krašto muziejumi, pakeisti pavadinimai iš filialų į bibliotekas, pakeistas pavaldumas (skyriai tapo pavaldūs ESVB direktoriaus pavadotojui, išskyrus Bendrojo skyrių).

39. Bendroji darbuotojų charakteristika

Darbuotojų skaičius

	Darbuotojų skaičius	Profesionalūs bibliotekininkai	Bibliotekininkai, turintys bibliotekininkystės ar informacijos mokslų srities išsilavinimą
Elektrėnų SAS	30	17	7
Vievio m. biblioteka	5	3	2
Teritorinės bibliotekos	11	10	1
ESVB	46	30	10

2022-12-31 duomenimis ESVB dirbo 43 darbuotojai (42,5 etato), iš jų 26 bibliotekininkai. 30 proc. dirbančiųjų ESVB (nebūtinai bibliotekininkai) turi bibliotekininkystės ar informacijos mokslų srities išsilavinimą. Bibliotekininkai, neturintys minėto išsilavinimo, įgūdžius yra įgiję dirbdami. Visi bibliotekininkai, tiek dirbantys Elektrėnų SAS, tiek ir padaliniuose dirba pilnu etatu.

2023 m. vyko didelė darbuotojų kaita. 2023 m. sausio 2 d. ESVB buvo 48 darbuotojai, 2023 m. gruodžio 31 d. – 44. Per 2023 metus į pensiją išėjo 2 darbuotojos, dar 6 išėjo iš darbo, prie ESVB kolektyvo prisijungė 5 darbuotojai, keletas pakeitė pareigas ESVB viduje.

Darbuotojų išsilavinimas

	Aukštasis	% su aukštuoju išsilavinimu	Aukštesnis	% su aukštesniuoju išsilavinimu	Kitas	% su kitu išsilavinimu
Elektrėnų SAS	2	11 %	7	47%	1	10 %
Vievio m. biblioteka	4	22 %	-		1	10 %
Teritorinės bibliotekos	4	22 %	5	33 %	2	20 %
Kt. skyriai ir administracija	8	45 %	3	20 %	6	60 %
ESVB	18		15		10	

2023-12-31 duomenimis 41,9 proc. ESVB darbuotojų turėjo aukštąjį išsilavinimą, 34 % – aukštesnįjį.

Darbuotojų profesionalumo ugdymas

Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos darbuotojai kasmet dalyvauja kvalifikacijos kėlimo mokymuose, konferencijose, seminaruose.

2023 m. kvalifikaciją kėlė 30 darbuotojų.

Kvalifikaciją darbuotojai kėlė 109 kartus. Vidutinis kvalifikacijos kėlimo kartų skaičius –3,63.

XI. PATALPŲ IR INFRASTRUKTŪROS BŪKLĖ

2023 m. Beičionių biblioteka persikėlė į naujas patalpas tame pačiame pastate. Patalpos buvo sutvarkytos, pritaikytos veiklai, nupirkti nauji baldai, knygų lentynos.

Daugumos ESVB bibliotekų patalpos yra geros būklės, tačiau yra 2 bibliotekos (Žebertonių ir Jagėlonių) vis dar šildomos kietu kuru – malkomis, tai sukelia nemažai problemų, savaitgaliais ir švenčių dienomis kūrikas nedirba, biblioteka ir visa joje esanti įranga labai stipriai atvėsta, manome, kad tai kenkia knygoms bei kompiuteriams.

Visos ESVB tinklo bibliotekos yra pilnai kompiuterizuotos, darbuotojų ir vartotojų kompiuterinės darbo vietos yra pajungtos prie interneto, kiekvienoje bibliotekoje veikia nemokamas WIFI.
